

לשכת הפרוטוקולים		
דפים	קמ"ד	דף
עותק 5 מתוך 5 עותקים		עותק

-107-

ועדת החוץ והבטחון

134

פרוטוקול מס' 134
 משיבת ועדת החוץ והבטחון
 מיום ג' ט"ז בתשרי תשל"ט - 17.10.78. שעה 9:00

נכחו:

- חברי הנוכחה:
- ס. ארנס - יו"ר
 - י. אלון
 - ח. בר-לב
 - י. בן-טאיר
 - ח. דרוקמן
 - פ. גרוסר
 - ע. נוף
 - א. לבני
 - ז. ורהפטיג
 - י. רבין
 - ד. רוזנליין
 - י. רום
 - ס. שמיר
 - י. ש"ד
 - י. חסיד

סגנונים:
 יושב-ראש הכנסת י. שמיר
 ראש-הממשלה מ. בגין

מזכיר הנוכחה: א. רואי

רשמה: א. ברק

סדר היום: המשא ומתן על הסכם השלום עם מצרים

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מחיק 34 דפים
עותק	מחוק 5 עותקים

אני פותח את הישיבה. בבקשה, ראש הממשלה.

הינ"ר ס. ארנס:

אדוני היושב-ראש, אני זוכר שהרציתי לפני הוועדה שתיים וסחצה ואנר צריכים להציג שאלות. אני מציע לחלק את הישיבה לשני חלקים: להצגת שאלות ולדו"ח על ההתפתחויות האחרונות.

רה"ט ס. בנין:

אני מציע שתסלים את הדו"ח ואז השאלות תישאלנה יחד.

הינ"ר ס. ארנס:

על-פי החלטת הממשלה המסלחת שלנו הודיעה למשלוח המצריה ולנציגות האמריקאית כי נשוא הדיון לחלוטין לסגרת שהוסכמה בקטפ-דיוויד שבה נאמר שתי המדינות - מצרים וישראל - מקבלות על עצמן לנהל משא ומתן במשך שלושה חודשים על חוזה שלום בעוד שהם מוסיפים מדינות אחרות בו-זמנית גם כן לנהל משא ומתן על הסכמים דומים וכו'. במלים אחרות, אנו עכשיו מנהלים משא ומתן על חוזה שלום עם מצרים, מוסיפים נציגים אחרים - עד עכשיו הם לא באו - והנושא הוא חוזה שלום עם מצרים. להלכה האמריקאים קיבלו את ההנחה הזו שיש הפרדה ועכשיו אאאאא התפקיד לנהל משא ומתן על חוזה שלום עם מצרים. אף-על-פי-כן גם המצרים וגם האמריקאים הכניסו מספר הגדרות שמחברות את המשא ומתן יותר סבון את חוזה השלום עם כמה משפטים בתוך המסגרת. המסלחת שלנו דחתה את ההצעות הללו. בינתיים התקיימו מגעים אחרים וההתקדמות באמת הייתה חיובית.

רה"ט ס. בנין:

שכחתי, רבותי, להשביע אתכם שלא תצא מלה מהדיון הזה. אנו דנים במש בעיצומו של המשא ומתן ושם החליטו על סודיות מוחלטת. אם ייצא משהו לעיתונים, זה עלול להביא נזק חמור. סליחה על ההפסקה, אבל נזכרתי בכך.

הינ"ר ס. ארנס: זה לא יזיק, אבל אינני יודע אם זה יועיל.

רה"ט ס. בנין: אני מבקש לשמור על זה. השכל הישר מחפשיב. אנו בעיצומו של המשא ומתן. כל מלה עלולה להזיק.

בשיחות הללו שתנהלו על יסוד הסיוטה שהוגשה על ידי ארצות הברית של אמריקה, אנו נמנענו להגיש סיוטה שלנו. המצרים אף הם לא הגישו סיוטה שלהם של 22 הטעיפים. מבחינתנו, זה הדבר הכסוס ביותר, יש לציין שהאמריקאים הגישו סיוטה שהיא כמעט חזרה על סיוטת חוזה השלום שהגשנו לקראת הדיון באיסטטעיליה, גם למצרים וגם לאמריקאים. אז מבחינתנו לא היה קושי. שם יש כל הדברים החיוביים בייחוד התוספות.

אלה הבעיות שמצאו עד עכשיו את פתרונן: הכותרת חתיה חוזה שלום בין הרפובליקה הערבית של מצרים למדינת ישראל. הטעיף הראשון קובע את סיום מצב המלחמה ו"אסטבלישמנט אוף פיס" על זה היה ויכוח ימים רבים. המצרים רצו רק "אסטבלישמנט אוף פיס", ואחר-כך הם הציעו "טרמיניישן אוף וור", לא "סטייט אוף וור". אאאאא זו הצעה מוזרה. מדוע? כי אם יש פעולות איבה, אמרים שנסתיימו פעולות האיבה עצמן. אבל פה אין לחימה. בכל חוזה שלום כתוב על "טרמיניישן אוף סטייט אוף וור". אחרי חילופי מברקים בין קהיר לרושינגטון הם קיבלו את ההצעה הזו.

היתה שאלה מתי זה יהיה. על זה היה ויכוח. לבסוף הוסכם שסיום מצב המלחמה ו"אסטבלישמנט אוף וור" יתחילו מהרגע שבו יוחלפו "מכשירי האש" בין שתי המדינות. אזלנו על-פי החוק הממשלה מאשררת. אנו, כמובן, לא נפעל לפי החוק הזה אלא נביא את החוזה לאישור הכנסת.

לשכת הפרוטוקולים
דף 5 מתוך 37 דמים
עוקף 5 מתוך 5 עותקים

17.10.78

זה יהיה גם אישור וגם אשרור. במצרים דווקא הפרלמנט מאשר ויש להם עוד תהליך של קבלת חוק. מכל מקום, הזמן לא רב ולא קבענו מהו הזמן. אלא מאי? שאנו לא מתחילים לזוז לפני האשרור. רק אחרי שיהיה האשרור, מתחיל תהליך הסגת כוחותינו אלי קו אל-עריש - רט-סוחמר. מבחינתנו מתי יהיה האשרור, לא מכריע. אבל נאמר שסיום מצב המלחמה יהיה החל מהחלפת מכשירי האשרור בין שתי מדינות.

באשר לחלק השני, עדיין הוויכוח נמשך. מה שאנו מבקשים זה שכל התהליך הקשור בהקמת יחסים נורמליים, כלומר, יחסים דיפלומטיים, יחסי מסחר ותנועה חופשית - כל מה שכתוב בפרייטוורק (יהיה מיד בלי פדות של זמן. המצרים רצו שתהיה פדות של מספר שבועות, ואנו לא רוצים את זה אלא רצינו שיהיה כתוב מיד. מכל מקום, פה זה חוזה שלום, זה כבר לא מסגרת כוללנית. על זה היה ויכוח. עד אמש הם לא נחננו לזה תשובה. הבודק נאמר לנו שיש להם הצעה והם טענו שהיא תספק אותנו. עדיין לא קיבלנו את זה.

איך הם מסבירים את התנגדותם לסלה המיד?
י. אלון:

יש להם הסבר טכני או משפטי?

לא הייתי שם. זה לא הוטבר. אמרו שדרוש להם זמן.
רמ"מ. גבין:

הם סוכנים לנקוב בזמן?
י. בן-מאיר:

הם אמרו שבועות, שבועות רבים. אנו לא הסכמנו.
רמ"מ. גבין:

אנו רוצים שיהיה כתוב "מיד" או "מהר ככל האפשר ולא יאוחר מ-10 ימים". מדובר על החלפת שגרירים.

רק על זה?
מ. שמיר:

והמשתמע מזה.
רמ"מ. גבין:

מיצוי כל חוזה השלום?
מ. שמיר:

כן.
רמ"מ. גבין:

יש פירוש של היחסים?
י. בן-מאיר:

כן.
רמ"מ. גבין:

את זה אנו דורשים מיד?
מ. שמיר:

כן. מיד אחרי השלמת נסיגת כוחותינו. הכל צריך להיות נורמלי כמו בין שתי מדינות לא סקיימות ביניהן מצב מלחמה וזה מתחיל מיחסים דיפלומטיים, יחסים כלכליים וכו'. זה ספורט יפה בפרייטוורק. על זה עדיין יש ויכוח ואין לי עד עכשיו תשובה. אולי במשך היום תגיע התשובה שלהם. לא קיבלנו את ההצעה האמריקאית, אבל האמריקאים לא הורידו את הצעתם לאזכר משפט מתוך הפרייטוורק בתוך חוזה השלום. מה שהסכמנו, שבנוא יהיה כתוב:

מה האמריקאים תובעים שיהיה כתוב בפרייטוורק?
י. בן-מאיר:

האמריקאים הציעו לכלול גם משא ומתן עם מדינות ערביות אחרות. שללנו את זה ואשרנו שאנו דנים על חוזה שלום בינינו ובין מצרים. כשבגמור את חוזה השלום

לשכת הפרוטוקולים
דף מתוך 37 דפים
עותק 5 עותקים

17.10.78

עם מצרים נספל בשאר הנציה. על זהנמשך הרויכוח ועדין לא נסתיים.

היו"ר מ. ארנס: איזה נוסח הצענו?

רה"מ מ. בגין:

אנו עמדנו בזקף על כך שכחוז השלום יהיה כתוב כל מהקשור בחוזה השלום ההדדי בין ישראל למצרים. היה נסיון לשנות את הנוסח לגבי ממצרי טרם, אבל זה נדחה והם הסכימו להעתיק את הנוסח שמיצרי סירן הם נתיב טים בינלאומי.

באשר לתשלח-סואץ - ההבטחה המוחלטת של חופש השיט לכל ספינה ישראלית. באשר למיצרי סואץ, אלה הם נתיב טים בינלאומי.

היתה בעתה בענין הנפס. הם הציעו שתוקם ועדה לגבי פתרון הנפס. הסכמנו לזה. הנפס לא יהיה בידינו כאשר ניסוג לקו אל-עריש - רס-מוחסו א אנו רוצים להבטיח שהנפס הזה יימכר לנו. דרשנו שהענין הזה יוסדר ויוסכם לפני שייחתם חוזה השלום, עקב העובדה שהסגת כוחותינו לקו אל-עריש - רס מוחסו חשאייר את באגות הנפס בידים המצרים.

יש בעיה של פיצויים. אפשר לומר שהוחלט על קיזוז. להם יש תביעות ולנו יש תביעות. הקימונו תביעות רציניות מאוד. ההצעה היא שתהיה קיזוז ואף אחד לא ידרשו טרעהו שלום טים. מלכתחילה חשבנו להשאיר על כנו את התביעות הפרטיות אבל בריעבר האנשים שלנו הסבירו שאם נעמוד על זה, אנו לא נצא נשכרים, כי יגישו לנו תביעות לגבי הפצצות שהיו, נהרסו בתים וכן הבדואים בסיני. יועצי מצרים טוענים שיש להם תביעות על רכוש. אז חברים אצלנו חושבים שגם אם יש תביעות פרטיות, מוטב שהמדינה תישא בזה ולא להגיש את זה.

ע. גורי:

אם לנו אין תביעה בענין הזה, זה לא מונע מאחד טמם להגיש באופן פרטי.

רה"מ מ. בגין: ההצעה היא שיהיה קיזוז.

י. בן-מאיר: זה כולל את כל הרכוש שיישאר בסיני?

רה"מ מ. בגין: חלק גדול ניקח אתנו.

היור"ר מ. ארנס: וסדות התעופה?

רה"מ מ. בגין: סדות התעופה ישארו.

זמן הנסיגה הכולל - האמריקאים הציעו שנתיים חל על הצבא ועל שאר הישובים. הזמן יישאר שלוש שנים.

ח. בר-לב: זה כולל את כל השלבים?

רה"מ מ. בגין: כן.

מה הסיבה שהאמריקאים מנסים לזרז אותנו בתהליך הזה של פינוי המתיישרים?

היו"ר מ. ארנס:

הם רוצים לרשום לעצמם זכות בעיני הערבים. סכל מקום, הזמן שנקבע הוא שלוש שנים.

רה"מ מ. בגין:

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מתוך 27 דפים
עותק 5	מתוך 5 עותקים

17.10.78

היה סעיף גם בפרייטבורק לגבי הגבלת הציור והתחמושת. הגענה למסקנה שכדאי למצוק את הסעיף הזה. היה כתוב ששני הצודים יבדקו את שיטות ההצטיידות. היה לנו יסוד לחשד שהם נכווה הציעו את זה בקמפיין ויד. סאדאת הקריא את זה ועשיתי עצמי כלא שוטע, לא השיבותי לזה, וגם קרטר עשה את עצמו כלא שוטע. נתעורר אצלנו חשד רצינו שזו כוונתם באחד הימים. אז אנו רוצים למחוק את הסעיף הזה.

הם הכניסו את הסעיף הזה מחדש? ה. שמייר:

בהסוואה, לא במפורש. אנו אמרנו שאנו מבקשים למחוק את זה, וכפי הנראה יסכימו לזה. יש לנו פה חשד רציני מאוד.

ביחס ל"דיפיוסט" קבענו שיהיה משא ומתן אם יהיה פירושים שונים לגבי החוזה. ואם לא יהיו תוצאות למשא ומתן, חהיה בודרות של 2 2 טכל צד, וה-4 נוחרים בחסישי. אם לא יסכימו על החסישי, אז אין צריך לנהל משא ומתן.

יש בעיה של התחייבות שלא יפעלו מהשטח של המדינה נגדנו. הם בעיקרו קיבלו את הסעיף הזה, אבל עדיין השאירו אותו בדיון. לא הוסכם עדיין סופית בגלל ההתנגדות לפעילות טוריסטית. (קורא את הסעיף באנגלית). היה גם ויכוח על הסלים להבטיח שלא יעשו פעולות. בהצעות תקוריות היה כתוב שכל צד יעשה ככל אשר בכוחו. אזאנו אמרנו שזה ניתן לפירוש וכל צד יכול לטעון ששה כל שבכוחו, ואמרנו שאיננו מקבלים את זה. אחר-כך היתה הצעה ש"כל צד לקוח על עצמו להבטיח", אבל זה עדיין לא סוכם סופית.

עכשיו אקרא לכם את הסעיף הנוגע למלה "בקשר להכרה".

זה יכול להיות גם דרג נמוך יותר מגרירים, לפי הניסוח הזה. ע. נורי:

אבל אנו דורשים שגרירים. על פי מה כתוב זה "עחסים דיפלומטיים" ו"להכרה טלאה". נכון שזה יכול להיות דרג אחר, אבל אנו עומדים על החלפת שגרירים, וזה יתברר במשא ומתן.

מה פירוש תנועה חופשית של ארחים? לא יהיה צורך כוויזות? ה. שמייר:

אינני חושב. אני חושב שיכלו לנסוע לפה ולשם. אלא עיקר הוברים שרציתי למסור.

מה ביחס לקורים צבאיים ולתחנות התראה? י. בן-טאיר:

אין לי עדיין דין וחשבון. זה יהיה נספח נפרד. עזר אמר לי אחול שהוסכם שכבייר-נפגפה לא יהיו מטוסי קרב. מצד שני הם שכתו שהיות ובקמפיין ויד הוסכם שיהיה בהפרש של 5 קילומטרים אצלנו 4 גודרס ואצלם 3 גודרים, אז הם רצו שגם אצלם יהיו 4 גודרים.

ה-5 קילומטרים כוללים את אילת? ע. נורי:

תראו את המפה. אצלנו יהיו רק משקיפים לפיקוח. אל תשאלו אותי עכשיו את השאלות ה. שמייר:

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מתוך 3 דפים
עו"ת 6	מתוך 5 עותקים

17.10.78

הספציפיות לגבי הנושא הצבאי.

דיין עורך אתמול שאלה רציני מאוד, ועל זה
 תהיה שיחה עם האמריקאים, שולי עוד היום עם הנשיא עצמו. כי פה בחוזה
 השלום קובעים שיהיו אנשי או"ם כשארם-אש"ף ובאזור החיץ בצפון. דיין
 חשב: האו"ם זה ארגון נפרד, הוא צריך לקבל החלטה, ואם לא ירצה,
 נניח שאם זה יהיה בטוענת הבטחון אז הרוסים ישמו וטו או העצרת לא
 תאשר את עצם הקמת הכוח כדוב קולות, אז זו שאלה רצינית והיום
 מבררים אותה עם האמריקאים. יש אולי הצעה שבמקום האו"ם נסכים למספרות
 מסותפים ספריים-ישראליים.

אולי הסורים...

ד. שפיר:

זו הצעה מעניינת מאוד. מאחד הנאומים
 הפוסניים אני אשתמש בציטטה הזו...

ר. ס. ס. בגין:

סכל מקום, זו בעיה רצינית מאוד וצריך

לפתור אותה.

מה סוכם כעניין הכביש שעובר אצלנו?
 האם יש התניה לגבי חומרי מלחמה וכו'?

ע. גנר:

הכביש הוא כולו שלנו. ביקשתי לחוק את
 הסלה "בינלאומי" כי זה מריח אכסטריטוריאלי.
 אז יש כביש שהם עברו בו אבל הוא כולו שלנו.

ר. ס. ס. בגין:

יש זכות לפיקוח על איזה חומרים עוברים בו?

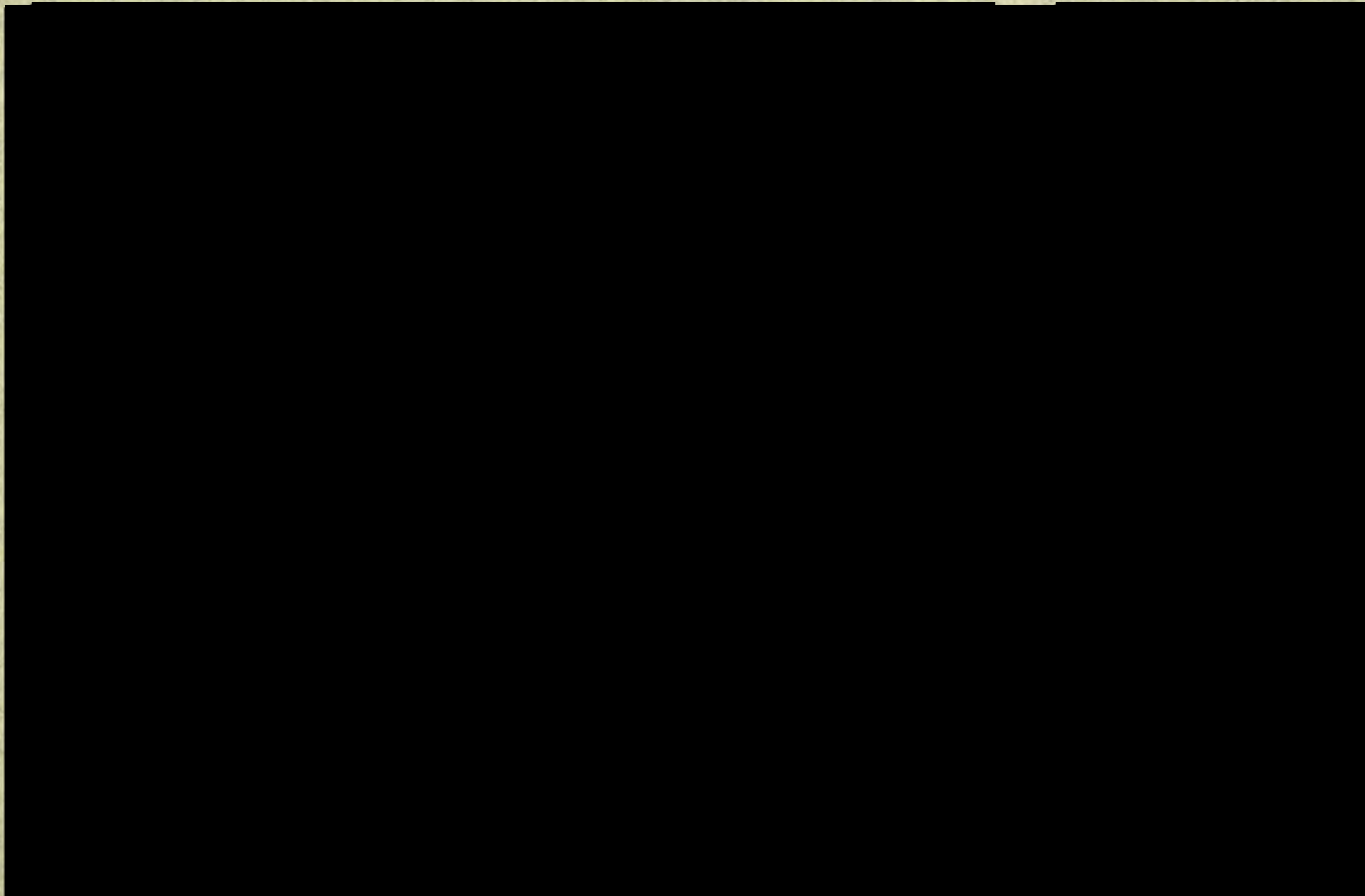
ע. גנר:

בוודאי.

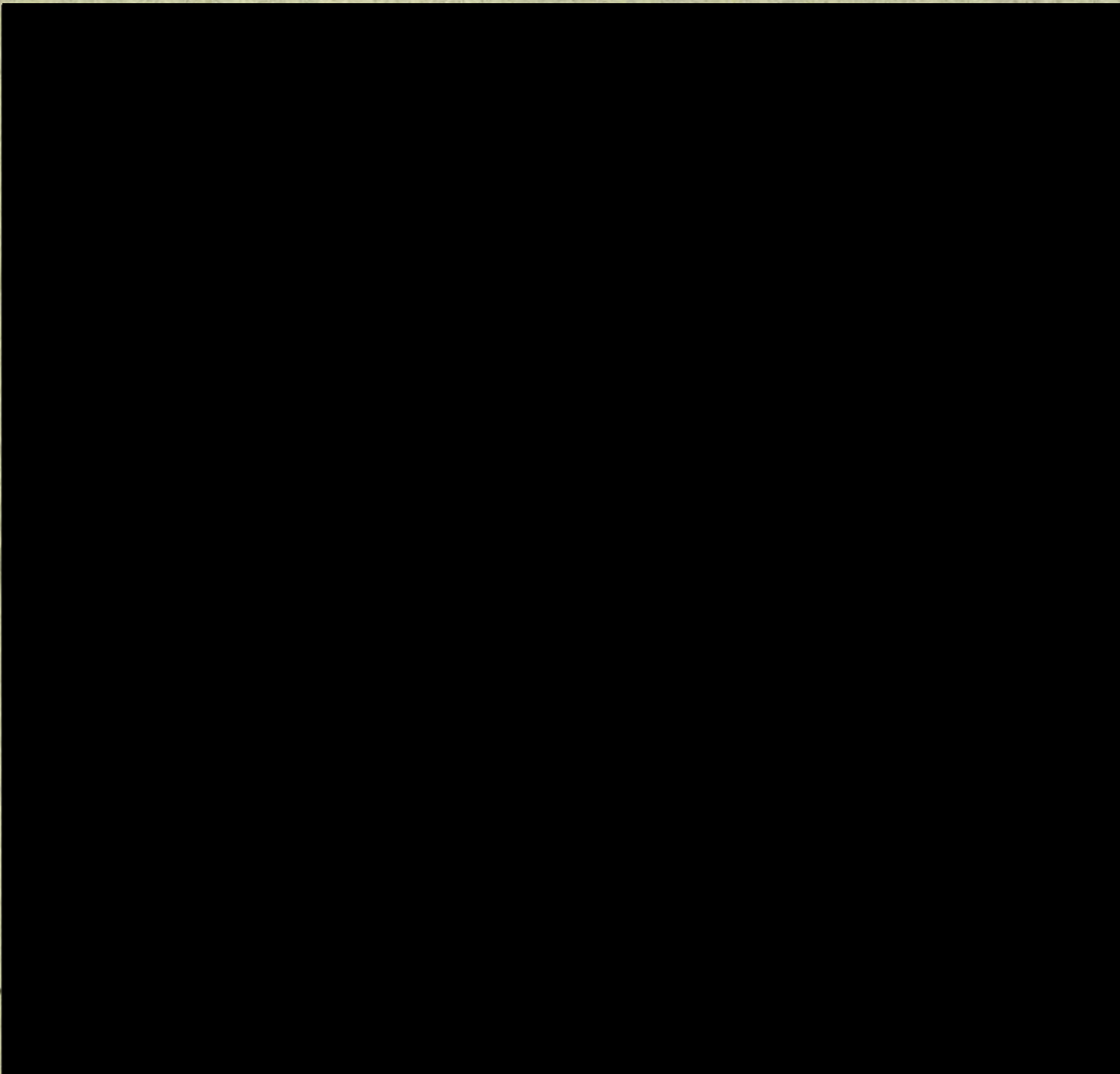
ר. ס. ס. בגין:

מה תקופת הנסיגה הראשונה?

הי"ר. ס. ארנב:

לשכת המרוטקולים	
דף	מחיק 37 דמים
עוחק 7	מחוק 5 עוחקים

י. בן-מאיר:

אני רוצה להעלות כמה הערות בעיקר להתייחס לענין המשא ומתן ולמה שקשור אליו ומתלווה אליו. קודם כל אני רוצה לחזק מאוד את העמדת הממשלה כפי שהובעה כאן על ידי ראש הממשלה. שמחתי לשמוע מפי ראש הממשלה שזו עמדת הממשלה. אבל אני רוצה להביע את דעתי שיש לעמוד על הדעה הזו עד הסוף ולא להסכים לשנות את זה. כוונתי לעמדה שאין קשר בין חוזה השלום הזה לבין יהודה ושומרון. אינני רוצה להיכנס לוויכוח, כי זה לא רלבנטי לגופם של ההסכמים המספודיווידי. ראש הממשלה יודע את דעתי שאין לי דעה נחת מאותם הסכמים. אבל אם יש בקורה אחר טובה באותם הסכמים, וכך הוצג לנו, זה אי-הלינקייג' בין ההסכם הזה לבין יהודה ושומרון. ועם כל ההסתייבויות שישלי על מהות ההסכמים, אני סודה שיש חשיבות אם אפשר להשיג הסכם בפרד עם המצרים ללא התניה כלשהי ביהודה ושומרון. אמפירוש הדבר שמצרים אכן תינתק, כפי שראש הממשלה הציג את זה בזהירות בפורמבי, שלמשרד קבצם את מצרים מפעגל המלחמה הערבי, יש לזה חשיבות. יכול להיות אלאשאצא/ש אינטרסים מלהם והם מנסים לקשור את הנושא זה. לדעתי צריך לעמוד על כך באופן מוחלט. לכן אני מציע שהממשלה תעמוד על זה באופן סופי ולא תוותר על זה.

דבר שלי: כל משא ומתן עכשיו עם מצרים או כל מחוזה לגבי יהודה ושומרון פירוש הדבר שיהיה מחור משא ומתן כפול. כי אם

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מחיק 31 דפים
עומק	מתוך 5 עומקים

17.10.78

תבוא ירדן, נתחיל לנהל משא ומתן עם ירדן, ואם יהיה משהו, היא לא תבוא, ואז האמריקאים יגידו, בואו תעשו מה משהו. אז צריך להגיד שזה תוכן חתום, וזה המכסימום שיכולנו לתת למצרים, כל מה שדרוש מי לצקת תוכן, רק עם מצרים. זה אבסורד לטכס על יהודה ושומרון לא עם הפרטנר, כי אז נצטרך לנהל הכל מחדש עם ירדן. לדעתי יש לעמוד על כך שלצקת יותר תוכן, רק עם הפרטנר המתאים על יהודה ושומרון. במידה מסויימת מאדאת נתן רמז שנמאס לו מהשלשתינאים. אבל אנו צריכים להגיד שעם מצרים נדבר רק על מצרים.

בקשר לזה אני רוצה לשאול את ראש הממשלה:

אני רוצה להביע פליאה על הסכמת הממשלה לעובדה שממשלת ארצות הברית ונציגי הסוטמכים מנהלים משא ומתן כאן בירושלים עם תושבי יהודה ושומרון. אני חושב שזה נוגד תהר המקובל. הם אמנם אינם תושבי ישראל, אלא הם חיים פלטון מוכר במשפט הבינלאומי. לא עולה על הדעת שנציג של ממשלה אורה יישוב בירושלים ויזמין אליו וינהל משא ומתן עם תושבים מקומיים. זה דומה לו ראש הממשלה בביקורו ברושנינגטון היה מנהל משא ומתן עם אנדיאנים על תביעותיהן בארצות הברית. אני מציע שהממשלה לא תסכים לדבר כזה. אם סונדרס הולך לירדן, זו זכותו. לא עם הערבים המקומיים. אנו יכולים לדבר אתם, הוא לא. ודאי לא בירושלים.

בקשר לכך אני רוצה לשאול את ראש הממשלה:

האם יש לנו ידיעה על התשובות שנתן אא נשיא ארצות הברית על השאלות שלה מלך חוסיין?

ר"מ ט. ס. בגין:

לא.

י. בן-מאיר:

הוא לא החייעץ אתנו?

ר"מ ט. ס. בגין:

האמריקאים סירבו לתת לנו את התשובות. הם אמרו שקודם ישיבו לחוסיין ואחר-כך יגידו לנו. כך הודיע לי מנכ"ל משרד החוץ.

י. בן-מאיר:

אאאא- היות והתשובות הן בדרך, אחרתי קצת את המועד, אני מקווה שהממשלה הבהירה לממשלת ארצות הברית, ואם לא, תבהיר עכשיו, שאם ממשלת ארצות הברית תיתן תשובות שיפורות עובדות חדשות, אז זה ימנע מארצות הברית להיות מתווכ. השאלות של חוסיין נוגעות לפירוש מוחלט של הסכם המסגרת.

ר"מ ט. ס. בגין:

אני בטוח שהתשובות האמריקאיות לא ימצאו חן בעיניך רבעיני. אבל כאשר ביקשנו את התשובות, לא רצו לתת לנו. כשנקבל את התשובות, נגיב עליהן.

י. בן-מאיר:

אני מקבל את דבריך. אם התשובות לא ימצאו חן בעינינו, צריך להגיב נפוסבי ולהגיד שהתשובות לא מקובלות עלינו, אם כי צריך להעמיד את ארצות הברית על החומרה שהיא שמטיטה את היסוד של הדבר שהוא פתוח.

לגבי סוריה וברית המועצות, חזית הסירוב.

אסד היה בברית המועצות וחזר. שמענו מראש אמ"ן שהסובייטים לא קיבלו את תביעתו חרזה הגנה. בוסדיין נמצא כמה ימים בבית המועצות. יש להניח בקשר לנושא זה. אני מאוד סחייב את העובדה שהממשלה בקמפ-דיוויד לא קיבלה את הצעה להסכם הגנה ישראל-אמריקאי. דיין אמר שאמריקאים הציעו זאת אבל הממשלה שלנו לא רצתה להיכנס לדיון על זה, מתוך הנחה שזה יכבול אותנו. אני חושב שזו עמדה נכונה, אני נגד הסכם הגנה עם ארצות הברית. דהיינו, אני נגד הסכם הגנה כינינו דיין ארצות הברית שכוננתו לעזור לנו להגן על עצמנו נגד מדינות ערב. לעומת זאת אין הדבר אמור כן לגבי התשובות סובייטיות בקשר לחזית הסירוב. כאן יש לנו הזכות לתבוע מארצות הברית, היות וההסכם הזה ניתן לה מעמד חדש בעולם כולו, אבל הדבר הזה יביא סן ההכרח לתגובה סובייטית שתהיה טכוננת נגדנו, אנו זכאים לתבוע מארצות הברית,

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מחיק 37 דמים
עוֹתָף	מחוק 5 עותקים

17.10.78

כפי שהיה בספטמבר 1970, כאשר שיתפנו פעולה עם ירדן נגד ספטמבר השחור, ובעל-פה הנשיא נתן התחייב. גם בהסכם הביניים בסיני ישפיטקה, אמם לא סחייבת, שארצות הברית תפעל במרץ אם יהיה ענין סובייטי. מתוך ראיית הסכנות שהסובייטים יכולים לחתום ברית הגנה עם סוריה, לענין זה של עמידה מול הנסיון הסובייטי, זו האחריות של האמריקאים.

י. רבינו:

אתה מתכוון לפעילות סובייטית ישירה?

י. בן-מאיר:

כן. מטוסים, שוניות, חיילים סובייטיים במזרח התיכון. על זה צריכים לקבל התחייבות

מארצות הברית.

ר. ט. ט. בנין:

על זה יש התחייבות בהסכם הביניים.

י. בן-מאיר:

אבל זה מעורפל.

י. רבינו:

יותר מזה נשיא ארצות הברית לא יכול לתת בלי אישור קונגרס.

י. בן-מאיר:

האם הנושא הועלה על ידי ראש המטולה לפני קרט? האם לא טיאי להעלות את הענין הזה לאור הפעילות הסובייטית? יסור לזלזל בזה כי לאור ההצלחה האמריקאית זה עלול להביא את הסובייטים לצעדים כאלה וצריך לחייב את האמריקאים להרתעה.

י. אלון:

היות וגרובי ניהר, אני מקווה רק שדעת לא נשתבשה, אני חושך את נאום הביקורת שלי על דרך ניהול המשא ומתן עד לקספדיוויד ואני רוצה לגשת לכסה פרטים שנחשבים בעיני חלקם כעקרוניים וחלקם כבעלי חשיבות.

הכרחי שלא ישאר ספק בבלי-האוז הן בינינו לבין מצרים והן בינינו לבין האמריקאים, שההסכם עם מצרים קיים וחייב להתקיים בעתיד ללא הגבלת זמן בזכות עצמו ועומד על רגליו שלו. זה צריך להיות כתוב וצריך להיות ברור לאמריקאים שנענין זה אנו עומדים על דעתנו באופן נחרץ.

ר. ט. ט. בנין:

כתוב שההסכם בלתי תלוי בכל הסכם אחר ועומד בפני עצמו. (מצטט באנבלית). זה מה שאנו מציעים. עד כמה שהבנתי הנטייה היא לקבל את זה. ליתר זהירות כתוב שהסעיף הזה הוא בדיון.

י. אלון:

אני מאוד מחייב את הנדסה הזה. אני מציע לעמוד על כך כי שם כל הערכתי למהלכא ההיסטורי של הנשיא סאדאת, אז קודם כל יש לנו עאסק לא רק עם איש אלא עם סרינות וזה לא רק לשלוש שנים אלא לדורות. ברגע שישראל תהיה מחוץ לסיני, עמדות המיקוח של מצרים תהיינה יותר מסופרות. אי לוקח בחשבון את הסיכון בשלום, אבל חשוב שיהיה כתוב שאנו רואים הסכם זה הסכם בזכות עצמו.

הודאנתי מפנייתו של ואנס בענין לבנון, לא לגבי לבנון. אני יכול להבין ששר החוץ של מעצמת-על מבקש ריסון עצמי. מה שהדאיג אותי זה לא הנקשה לריסון עצמי אלא הנבטקה, שזה עלול לטרפד את מהלך המשא ומתן עם מצרים. עוד לא חתמנו הסכם וכבר מה שקורה כצפון יכול לטרפד את מה שקורה בחצי השני של הארץ.

הדבר השני: אני מאחד מודאג, וזו צריכה להיות ראגת כולנו, שגם סכם בין מצרים לישראל עלול לשמש כדגם להסכמים אחרים, ויש לזה כמה סימנים מדאיגים. א. להסכם המסגרת עצמו. בכותרת כתוב בין השאר: "במקרה להשיג שלום ביניהם, מסכימי הצדדים לשאת ולתת בתום-לב במטרה להגיע תוך שלושה חודשים ממועד חתימת מסגרת זו לחוזה שלום

לשכת הפרוטוקולים	
דף 10	מחיק 37 דפים
עוקף 5	מחוק 5 עותקים

17.10.78

ביניהם, תוך הזמנת הצדדים האחרים לסכסוך להתחיל בו-זמנית לשאת ולתת ולהשיג חוזה שלום דומים, כמגמה להשיג שלום כולל באזור, הסגרת להשגת שווה שלום בין מצרים וישראל תדריך את המשא ומתן לשלום ביניהן...

כלומר, הסגרת לאמצא למשא ומתן בין ישראל למצרים תדריך את המדינות האחרות.

זה לא כך. ה"ם.מ. בגין:

המלה "ביניהן" באה לאחר שהוזכרו מדינות אחרות. ה"ם.מ. בגין:

יש נקודה אחרי המלה "באזור", וכתוב שהסכם הסגרת ידריך את המשא ומתן ביניהן. ה"ם.מ. בגין:

אם נאמצע וכללים נושאים אחרים, זה כולל גם אותם. ה"ם.מ. בגין:

לו היה פסיק, אפשר היה להשמיע טענה כזו, אבל יש נקודה. ה"ם.מ. בגין:

הכוונה על יגאל היא שיש שלוש סלים שנותנות פירוש אחר: 1. ה"ם.מ. בגין:

3.

ה"ם.מ. בגין: אם ראש הממשלה שקט בעניין זה; אני סופך עליו. מה שאני אומר הוא שאני מודאג גם מהפוטנציאל אחרות, והן חשובות מאוד, ומלה היו התכנסויות שבאו לאחר חתימת הסכם קמפ-דיוויד. לפני שבועיים דיבר בוטרנס ע'אלי ואמר: זה איננו הסכם נפרד, זה סודל להסכם הכולל עם כל מדינות האזור. את זה אמר שר החוץ בפועל של מצרים. יש עוד ציטטים מדברי סאדאת ואחרים. אבל משיחות ואנס-אסד, האריה של סוריה, ברור לחלוטין שהאמריקאים הבטיחו לסוריה תנאים דומים, והיות ואני קצת עוקב אחרי מה שקורה בעולם הערבי, וסי שמכיר את האופי של המסטר כדמסק ואת הגבר שומר ראשו, יודע שהוא לא יסכים למילימטר פחות משה שקיבל סאדאת.

ידינו רוי אחרטון בשיחותיו עם ערבים מפהודה, שטרון ועזה, אמר להם בפירוש מה ההשקפה האסטרטגית, שמזרח יבושלים היא חלק מהגדה המערבית והיא שטח כבוש, והפנה אותם לאיגרת של קרט, שמאשרת הודעות יומט וגולדברג.

המסקנה שלי היא שאפילו אם היה אחוז אחד של סיכוי שנוכל משהו לדאוג לגבול קצת שונה, על-פי העקרונות האסטרטגיים של אהודות אמריקאיות כאלה מקשות. הגדיל לעשות הנשיא קרט, שלדעת, אדוני ראש הממשלה, הכתרת אותו בתואר מוגזם, וזה עוזר ביחסי הציבור שלו, ואחר-כך יחסי הציבור המסופרים שלו בארצות-הברית עוזרים ללחוך עלינו; מה אמר קרט ביום שבו קיימנו את הדיון המרתוני בכנסת? הוא אמר: עמדתנו, ולא עמדתו של מר בגין, היא הנכונה, לגבי תקופת השעיית ההתיישבות. אבל, הוא אומר, תהיה הגרסה אשר תהיה, אם מר בגין יעמוד על דעתו, הוא מסכן את הישגי ועידת קמפ-דיוויד.

לא שמעתי את זה. ה"ם.מ. בגין:

ה"ם.מ. בגין: ב. הוא אומר: אינני מכיר מנהיג ערבי אחד, לרבות הנשיא סאדאת, שיסכים לשלום עם ישראל על פחות מסיגה כוללת מהשטחים והחזרת המדינות המערביות על מזרח ירושלים. אחרי זה הוא הוסיף ואמר: פתרון הבעיה הפלסטינאית על כל היבטיה (אז יכול להיות ויכוח מה זה היבטים). אבל על ירושלים הוא אומר: המכסימום שישראל יכולה לקוות לו זה שליטה בקספוס האוניברסיטאי בהר הצופנים ובנקוטות הקדושים ליהודים. הורעה כזו מפי הנשיא קרט יום אחריו או בזמן שמצביעים

לשכת הפרוטוקולים
 דף מתוך 27 דפים
 עותק 1 מתוך 5 עותקים

-סודי-

ועדת החוץ והבטחון

17.10.78

בכנסת, והוא קובע שהמכסימם שיכולה ישראל לקנות לו זה הר הצפנים או המקומות הקרושים, זו הודעה מרובית מדאיגה שמא מלחמת ששת הימים אינני זוכר כמותה. הודעה כזו עוד לא היתה. אז אני השבתי, אולי הממשלה שותק. אפרי לא לטרפד את השיחות עם מצרים. אבל אם לא הובאה לידיעת ראש הממשלה הודעה כזו של נשיא מצרים או הברית במסיבת עיתונאים, וזה פורסם בעתונות הישראלית באותו נוקר, זה מדאיג.

אני מבקש שתופעל השפעה של הממשלה, שהיטובים בפיתחת דפוח יהיו האחרונים לפינני על-מני ההסכם, בלי להפך את ההסכם. אינני מתנגד לכביש שבין מצרים וירדן, שיחצה את הנגב, אבל זה כביש בארץ ריבונית, איננו אקסטרטוריאלי. אני רק מציע לבקש מעמד דומה לישראל במסל התעופה עציון בשביל התחבורה האווירית וטיסות השכר לצילת ומאילת, איזה רצף חופשי. אנו לא נבטוק מכס בטרנוזים מסצרים לירדן, אז אותו מעמד שיהיה לנו במסל התעופה עציון. אני חושב שההדירות של התועלת הכלכלית תוסיף תמריץ לקיום הקסם.

ר"מ ט. גנין: אני חושב שדובר על זה.

י. אלון: אני מאוד מייחם שפינני לשדה הזה לגבי אילת.

לגבי הטייגים שיש לאו"ם, אני נשכח אתם, הם היו לנגד עינינו כשנשאנו ונתנו על הסכם הביניים. אני רוצה להוסיף: אפילו הסליאה תאשר והעצרת תיתן תקציב, תסיר קיימת האפשרות שבעת משבר המדינות יוציאו את כוחותיהן. אני זוכר אפילו בחקונות יותר רגועות היתה נטיה להחזיר את הכוחות. מוכרחים למצוא דבר אמין, אם לא כוח משותף, אז לפחות שהייתה כמה מעצמות שיתחייבו לא להוציא את כוחותיהן אם או בלי תקציב.

לגבי ה בדה המערבית וירדן: אינני מתנגד לאוטונומיה, בוודאי לא להסדר ביניים. התנגדותי לאוטונומיה בגרסתה הקודמת של הממשלה. אינני מתנגד לאוטונומיה שהיא הסכם ביניים, אינני מתנגד לאוטונומיה שלא מאפשרת לכל ערבי לבחור אזרחות ישראלית, ואינני מתנגד שיטפלו בסדר הציבורי. אבל אני ספנה אתכם למה שמתרחש בקרב הפלשתינאים. ציבור הפלשתינאים כל כך שסוע שבלי מעורבות ירדנית צפויה סכנה גם לנו וגם לבטחון שדה כלפינו. לכן הייתי מעדיף אם אפשר לתקופת המעבר הזו שלירדן יהיה ביטוי יותר עצמאי, כי היא גם בוכיחה שירדעת לשפל, במספטבר 1970.

עכשיו אני מסנה את משומת הלב של ראש הממשלה ושל הוועדה לבעיה משפטית שיהיו לו השלכות אחרות. כיוון שבהסכם המסגרת אין הכנה בין גזרה לגזרה בתוך השטחים הטוחזקים הן ביהודה ושומרון, הן בעזה, ביטול המסל הצבאי אפילו אם נקבל את הפירוש המשפטי השנוי במחלוקת שלמרות סמועצת האוטונומיה נבוחת, בכל זאת העברת המסכות נעשית על ידי המסל הצבאי, לא זה מעסיק אותי; אם אתה עומד על הפירוש שלך, אני מקבל אותו.

ר"מ ט. גנין: זה הפירוש של פרום נרק.

י. אלון: נרקע שקיבלת, זה הפירוש שלך. אתה ראש הממשלה, לך האחריות.

אבל יש פה בעיה, מרגע שהשלטון עובר למועצת האוטונומיה, אין בהסכם המסגרת הכנה בין השטחים הטוחזקים המאוכלסים מערביים לבין אזור הספר האסטרטגי הן בבקעה, ואני מתכוון גם לשרשרת ההרים השוממה, והן לגבי סדר יהודה, הן לגבי בסיסי צה"ל, הן לגבי יטובינו כמו גוש-עציון וכו'. אני חושב שהכרחי לפתוח פתח כזה בהסכם המסגרת. אבל אם זה לא ששה, והמצרים יכולים להגיה שטרור על כל השטח, אז לפחות בכלית-האזן צריך לעשות הכנה בין האזרחים המאוכלסים ערבים לבין אזורי הספר החיוניים לנו.

י. בן-מאיר: לא דנים על זה שם.

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מחוך 31 דפים
עותק	12 מחוך 5 עותקים

סודי-

ועדת החוץ והבטחון

17.10.78

1. אלון:

אתם חושבים שסונדרס נסע סתם? אין קשר ששפט? בין ההסכמים, אבל יש קשר. בגזע שגורם פלשתינאי פלום ירדני יגלה נכונות, גם אם נגיע לשלב של ביצוע האוטונומיה, ואני לא מוציא מכלל אפשרות שההסכם יהיה מושעה עד שירדן תיכנס; סונדרס לא רץ לעמאן במקרה. וראש הממשלה אמר שלא קיבלנו מהאמריקאים את התשובות. יש לי חשד. על זה היה לוי אשכול ז"ל אומר: שיהודי לא צריך לחשוף בגנב, אז לא צריך לחשוף באמריקאים. באיזשהו מקום אינני בטוח שלא יהיה לינקג'. אבל ברגע שתגיעו לאוטונומיה, אני רוצה שת יקחו את זה בחשבון. כי קודם ויתרנו על מעמד הממשל הצבאי, וכאשר נגיע לריבונות על מעמד הקבע, ניזכר שיש לנו היטובים, מה שעשינו לגבי פיתחת רפיח. הוסיף אהדין לגבי החלק הדרוסי של רצפת-עזה, באזור רפיח - האן-יובים. זה לא תחליף מטסי לפיתחת רפיח, אבל משהו, לא יהיה דוצף מאלכסנדריה לנחל-עוז. שיהיה מקום שיהיה סותר משהו לישראל להחזיק כוחות מחוץ לגבול. כקטע הדרוסי של הרצועה, ברוב שיהיו בלוקייסנט, ושם יש 2-3 היאחזויות, לראובן שגם שם תהיה לנו אחיזה צבאית, כחייץ זוטא.

2. ס. ס. כגין:

זו כהחלטת הערה חשובה.

3. אלון:

בעניין ההתנחלויות: אני מייצג לראש הממשלה לא להאבק על ההתנחלויות חדשה כמה שאנו קוראים שטחי יהודה, שוטרון ועזה. לעומת זאת דעתי היא שצריך לתזק את אור הספר האסטרטגי שהר. יכול להיות, אדוני היושב-ראש, שצריך להקים איזה מין צוות בין-תחומי, בין-משרדי, מטשלת, לא של הסוכנות, אלא לתזק את מעמדנו באסורים האסטרטגיים. כגולן, להסוך את קצרין לעיר.

4. סמיר:

מי יילך לשם?

5. אלון:

אני מביש בקשה ואני מבטא כזה את דעת כל חברי הוועדה, שראש הממשלה יביא את פרטי ההסכם לפני חתימתו בראשי היבנות, ליריעת ולבידור בוועדה הזק כך שאם יהיה צורך לתקן משהו או להשמיט משהו, אפשר יהיה.

6. ס. ס. כגין:

כן אפשר.

7. בן-מאיר:

אז, אדוני ראש הממשלה, צריך לקיים ישיבה עוד שבוע.

8. ס. ס. כגין:

בגלל הכדלי הזמן הטלפונים מגיעים בשתיים לפנות בוקר, נדרשים ובשעה שלוש יש עוד טלפון. יש ישיבת ממשלה וועדת שרים לענייני בטחון היום. היום סרתי לכם את הדו"ח, לא את כל פרטי הפרטים. יתכן שהשבוע או בשבוע הבא יהיה צורך בישיבה. אם יגיע הרגע שנדע שעומדים להתווסף ראשי תיבות, אני אביא את ההסכם לוועדה. הכל בתנאי שלא תהיינה הרלפות. אם תהיה הרלפה, הכל מבוטל.

9. ורתמטיג:

אני רוצה לומר כמה מקלים של ביקורת אבל אני רוצה להקדים הודעה. אני בעד כל מאמץ להגיע לירי חוזה שלום. אני בעד כל מאמץ ובעד סחיר גבוה מאוד. אי אפשר לחזור עכשיו. זה הגיע לשלב כזה שמוטבחים לגמור. יחד עם זה אני רוצה להביע כמה מסקנות אאלא ובעיות בקשר לעניין של ישראל-מצרים ובקשר לחמסך.

לגבי ישראל-מצרים: אני מחייב מאוד את המעיף שהזכיר ראש הממשלה שצריך לדאוג לניסוח ששפטי מדויק, שההסכם הזה יעמוד כרשות עצמו ולא יהיה תלוי בשום דבר. בעוד 9 חודשים צריך להתחיל ביצוע חוזה השלום לאחר תמיכה הגדולה, ואז מצרים יכולה להתעורר: עברו 9 חודשים ולא עשיתם דבר ביחס לאוטונומיה, אז אנו נעכב.

10. תימן:

זו בעיה של סאדאת.

לשכה הפרוטוקולים	
דף	מתוך 17 דפים
עותק	מתוך 5 עותקים

17.10.78

י. רבינו:

הוא לא יכול.

מ. שמיר:

חצי מסיני בידינו.

ז. ורטהפטיג:

צריך להיות סעיף מספסי ברור לא יעכב. כי צולים להתקבץ נוצטים שיגידו לו שיעכב.

בה"מ.ס. רבינו:

האמריקאים ביקשו שהות לבדוק את נושא כוחות האו"ם.

ז. ורטהפטיג:

הייתי מאוד שמח לראות ישרו, אבל אינני רוצה להסתכן אלא אם נבטיח שהמש הגדולות כפועצת הבטחון יתמכר. לא צריך לחת פתח למצרים להגיד שלא יכולים ללכת הלאה כי אין אישור, ואז אצא אצא אצא יכולה להגיד, תחכו שנהל משא ומתן עם ירדן ויד אז אין הסכם שלום.

בה"מ.ס. רבינו:

ג. אני מאוד מודאג מיחסה של ארצות הברית לסעוד ירושלים. בפרטום המכתבים על ירושלים, לא ראיתי שהמכתב שלך, אדוני ראש המסלה, לקטר, הועבר לסאודא.

ז. ורטהפטיג:

אבל הוא פורסם.

היה כתוב שהעתק המכתב של סאודא אל קטר הועבר אליך, אבל העתק המכתב שלך לקטר לא הועבר לסאודא.

בה"מ.ס. רבינו:

אינני יודע. אי יודע שהמכתב שלי פורסם.

ז. ורטהפטיג:

אינני אומר שה קו בע. מה אצא שקובע זה עמד קטר. זה שנה שארצות הברית סוחקת בדרכונים שלה את המלה ישראל כאשר כתוב ירושלים-ישראל.

מ. שמיר:

דרכון אמריקאי המוצא בירושלים אין בו המלה ישראל.

בה"מ.ס. רבינו:

זה לא ידוע לי.

ז. ורטהפטיג:

מ-1948 עד היום ארצות הברית לא הכירה בירושלים היא בירת ישראל. אמרנו לקטר בירושלים היא בירת ישראל, בלתי ניתנת לחלוקה כל עוד העם היהודי חי. מה שאמרתי זה חידוש. עד לפני שנה כשאמריקאי כתב בדרכון ירושלים-ישראל, זה נשאר. עשיתי שתיקונים, ומחקים את המלה ישראל.

אל תזלזלו כל כך בהסכם הגבנה עם ארצות הברית. היא לא מסהרת לעשות את זה. לו אפשר היה לעשות זאת, כדאי. אל נצנפנף מה.

לענין המסגרת: היות והיום מתקיים ויכוח על הדיווח שקיבלנו לפני כמה שבועות ועל הדיווח שקיבלנו היום, אני רוצה להתייחס להסכם המסגרת השני כדי להביע ספקותי. אני מצטער על כך שכל מה שמדובר בישיבת סגורה אצלנו מודלף לפעמים מחוץ להקטר, ואני לא אתווכח על זה.

ישבנו פעם עם היועץ המשפטי ברק והעמתי לו אז שאלה: הממשלה מציעה ואחה מנמק אוטונומיה. מי מעניק אוטונומיה? האוטונומיה מוענקת על ידי ריבון. הריבון מצמצם את שלטונו ומעניק אוטונומיה. מי מעניק פה? או שהריבון הקיים זה ישראל, שהוא ריבון כובש, אבל ברור שכיום אנו שם ריבון, אם ככובש של שטח שהיה בריבונות אחרת או שטח שלא היה בריבונות אחרת. או אנו יכולים להעניק אוטונומיה, ואם אנו מעניקים אוטונומיה, נשאר לנו מקור הסמכות. ואז הריבון יכול לשמור על גבולות האוטונומיה ויכול לפעמים לשקול או לצמצם את הזכויות אם יש קונפליקט. אבל יש העוקת אוטונומיה על סמך חוזה בינלאומי, אז הריבון הקיים נסוג מריבונותו ואז נשאר השטח פנוי ואז כמה מדינות עושות ביניהן הסכם ושם יש אוטונומיה, ואז לישראל אין האפשרות של שליט, אין לה אפשרות לשנות. ואז אפשר אולי להסתמך רק על הרוטו שלה, אם יש ועדה לעניינים מסויימים. פרופ' ברק אמר, וחידש דבר גדול, שהממשל הצבאי יוותר על הפינהל האזרחי אבל הוא ישאר ממסל צבאי עם המערכת של הממשל הצבאי, אז הריבונות נשארת בידי ישראל. במסיף היום כתוב:

ואת אומרת, הממשל הצבאי נעלם, הריבונות הישראלית נעלמת וקם יצור חדש. אפשר להגיד שזה כל כך רחוק שזה לא מעשי, אבל דה-יורה אנו נסוגים מהריבונות. אם נוסיף לזה הערה שבהתחלה נאמר שזה ענין טרנזיטורי, אז משמע שהיום אנו נסוגים מיהודה ושומרון, מבטלים את הריבונות ומעבירים את הסמכות לבוץ שלא יקום כנראה כל כך מהר. אז מה נשאר קצה מהאליה מקוץ הזה? נשאר שכל חופן ענין הגבולות יהיין לא נקבע. אלא זה יכול להביא אותנו שאם כן תקום האוטונומיה והריבונות שלנו תהבטל שם, כאשר יבוא הענין של הפתרון הסופי, נוכל לדיב על גוש עציון ועל בקעת הירדן, נוכל לעשות משהו בענין הגבולות. אבל בכל אופן נדמה לי שהתיזה הקודמת על שמירת ריבונות ביהודה ושומרון, התיזה הזו נפלה.

בה"מ. בגין:

התיזה שלך מוטעית ביסודה, כאשר אתה אומר שממשל צבאי זה ריבונות. ריבונות זה רק החלת

המשפט, השיפוט והמינהל.

ז. ורהפטיג:

אני משתמש בביטוי ריבונות לסקור הסמכות.

ב. שמיר:

אז אין הבדל בין שתי הנוסחות, לדעתך?

ז. ורהפטיג:

אם אנו סוותרים על ריבונות כמקרה סמכות, אנו סוותרים על ה"יש" שלנו.

בה"מ. בגין:

על סקור הסמכות לא ויתרנו על-פי הנוסח הזה.

ז. ורהפטיג:

הפלוגה היחידה זה ה"לוקיישנס באונדריס", וה"ביונד" לגבי שמירת כוונות צבאיים.

אני מדגיש שה"ביונד" זה לא נקרא שיש לו חלק בריבונות כי אפשר להחזיק סחבות צבאיים ולשמור על בטחון בריבונות של מדינת אחרת. למשל, ארצות הברית מחזיקה צבא וקובה. אז הענין של ה"ביונד" נותן לנו סמכות כזו שאפילו אם יקום שם מדינה שלטת ינאית, לפי ההסכם נוכל לטעון שיש לנו רשות לשמור בכמה מקומות. אני חושב ששתי הנקודות האלה והנקודה השלישית של ההבחנה בין שני סוגי הפליטים - של עד 1967 ולגבי יתר הפליטים יש ועדה - אלה הן נקודות האור היחידות בחושך. אנו לא דואגים למקורות המיסוף

י. אלון:

הדאגה היא לא ליסודיים אלא לרמת הגולן כמקום אסטרטגי.

ז. ורהפטיג:

צריך היה לעשות משהו לשנות סינוי מיסי.

י. פרום:

אני רוצה להתחיל במשפט שפתח בו חבר הכנסת ורהפטיג, שכולנו רוצים שלום וסוכנים להקריב הרבה עבור השלום. אבל השאלה היא מה הגבול שבו אנו עלולים לאבד גם את השלום וגם את עצמנו.

לשכת הפרוטוקולים
דף 15 מתוך 3 דפים
עותק 5 מתוך 5 עותקים

הייתי רוצה להזכיר בבהסכם המסגרת, סעיף ב' כנותרת מאפשר פירוש שיש קשר בין שני ההסכמים. יתן בבהסכם עם מצרים יש הפרדה ברורה ואי-התנאף, אבל הייתי רוצה להוסיף כמה נקודות, בעל-החוד לאחר ההתבטאויות של בוטרס ע'אלי, שאמר כי בהסכימה לחתימה על הסכם המסגרת הסכימה ישראל שאין לה ריבונות באותם חלקים. ושר החוץ המצרי אמר שלא רק שישראל עמדת לצאת מסיני, אלא היא הכירה בכעייית פלשתיין, והפלסטינאים אינם סתם פליטים אלא עם פל-תינאי בעל מעמד. לאור דברים אלה אני רואה ענה שלאחר או תוך כדי הגטיגה מסיני יכולה להיות הידרדרות במצב בגלל ההתפתחות בגדה ובנושא הפלסטינאי. לפיכך חשוב מאוד שיהיה ציון של הפרדה. אבל אני חושב שיש להוסיף שהפרת סעיף מרכזי על ידי מצרים תוכל לשמש לישראל קאזוס-בלוי לגבי המשך. חייבת להינתן לישראל יד חופשית אם תהיה התדרדרות בנושא הזה.

אחד הדברים שאנו שומעים הרבה הוא שבהסכם המסגרת הניסוח מעורפל ומאפשר פירושים שונים. היות והסכם המסגרת הוא בסיס למשא ומתן, אז אולי מותר בהסכמי מסגרת להשאיר נושא כזה. אבל בהסכם שלום יש לדרוש ניסוח מדויק ומפורש כי זה הסכם לביצוע. נראה לי שבהסכם השלום אסור ללכת באותה דרך של פירושים שונים לביטויים שיופיעו בהסכם. אני רואה סכנה רבה לנושא של יהודה ושומרון, במיוחד לענין ירושלים.

הנקודה שציינתי חברה-הכנסת ורהפטיני, שהנשיא קרטר לא העביר פורמלית את העתק מכתבו של ראש הממשלה אליה לידיעת הנשיא אדוארד, אולי הדבר נבע מכך שהנשיא אדוארד לא היה מוכן לקבל את העמדה הזו אפילו, וביחסים הדיפלומטיים אני רואה שנתחלט יש לצער כזה שמשמרת. הייתי מבקש שינתן לכך הסבר.

ר"מ. מ. כג"ן: סכל מקום, העיקר הוא שהמכתב פורסם ברבים וכל אחד יכול לקרוא אותו.

י. רנ"ב: בנקודה זו הייתי אומר שנאמר מיוזמים מושינגטון שאין מה להתרגש מהתחלוקת הישראלית-אמריקאית בענין ההתנחלויות ביהודה ושומרון, והצהרותיו של כג"ן לא נועדו אלא לחפות על אי-המשך ההתנחלויות. ואם הממשלה אמר בהצגתו את הסכמי קמפ-דיוויד ב-25 בספטמבר, ואני רוצה לצטט שלושה משפטים מברוריו: "הורענו כי לאחר תקופת 5 שנים נתבע את ריבונותנו על יהודה, שומרון ויזיה. ירושלים המאוחדת בלתי ניתנת לחלוקה. נתגבר את ההתנחלויות ביהודה, שומרון עזה ורמת הגולן בתוספת משפחות. בזמן המועד של שלושה חודשים לא בעלה התנחלויות אזרחיות חדשות. והיינו, שלאחר מכן כן בעלה.

במיוחד לאור הדיווחים מושינגטון ביחס לאפיינות העמדות של ממשלת ישראל, ואני רואה אלא כחומרה רבה שיש דיווחים כאלה, אני חושב שכדאי את שלוש הנקודות האלה שממשלת ישראל תקבל בהחלטה רשמית ותביא אותן לאישור הכנסת. נדמה לי שזה יתן עמדה חזקה ואמינה לעמדה שנרטה לי שהרוב הגדול של הציבור ושל חברי הכנסת יתמוך בה.

הייתי רוצה לציין עוד שתי נקודות:

1. ביחס להסדרי הבטחון וההיערכות הצבאית לאחר הנסיגה מסיני. שמענו שגם בוועדת אגרנט אחת הסיבות למחלל הייתה אי קיום של גופים בלתי תלויים בנושא סודיעין. אני חושב שבאי-קיום גופים שונים של תפיסות שונות לגבי ההיערכות הבטחונית יש גם כן פגיעה. אני חושב שהכרחי שיהיו גופים שלא יפעלו בקונצפציה בטחונית אחת. אני חושב שהממשלה חייבת לקבל גם הערכות בלתי תלויות לגבי ההיערכות האסטרטגית. בנקודה הזו אני רואה גם חשיבות גדולה מאוד לענין כסיסי ההתראה בסיני, ואני רואה חשיבות גדולה מאוד שהבסיסים האלה יהיו טאויישים על ידי ישראלים. א. מ. יהיה עם אום-חשיבה, האם תישאף בלכ אא א' והאם לתקופה יותר מאוחרת? ב. נקודות התראה נוספות לאור ההיערכות החדשה. מבחינה אסטרטגית זו אחת הנקודות המרכזיות. אמנם זה

לשכת הפרוטוקולים	
דף 16	מתיך 7 דמים
עותק 5	מחוק 5 עותקים

-101-

ועדת החוץ והבטחון

17.10.78

כאילו פרט צבאי, אבל זו נקודת בעלת ערך מרכזי לגבי כוונות מצרים.

נאמר הרבה על דבריו סאדאת שאפשר ללמוד מהם. וובר שאפשר היה ללמוד הרבה מדבריו לפני 1973. אני רוצה לצטט פסקה סנאומו כפרלמנט המצרי, כאשר הציג את הסכמי קמפ-דיוויד: "איננו מטעים... איננו טוענים כי באנו לפתרון כולל. כי מטרת קמפ-דיוויד למצואפתרון כולל באמצעות משא ומתן בין הצדדים. סללנו את הדרך לפתרון זה. בוועידת קמפ-דיוויד יצרנו כוח חדש למען צעירה נכונה לעבר שלום צודק ובר-קיימא". (המלים שלום צודק היו מעין סילוח קוד שגם נאצר השתמש בהן כאשר דיבר על היום). ומסטיך סאדאת: "בקמפ-דיוויד שברנו קפאון שעלול היה להימשך. שברנו קפאון זה ללא טיפת דם אחת". אם סנסיס להעריך, נדמה לי שזו פסקה שכדאי ללמוד אותה היטב ולהבין לאן אנו צועדים בהמשך.

ר"מ מ. רגיון:

לאן אנו צועדים? הצעדה תלויה בדבריו של סאדאת בלבד? אשרי אדם ספחזו תמיד, אבל לא

לאן אנו צועדים.

י. רונם:

אני לא מדבר על פחד.

ר"מ מ. רגיון:

אתה העליית בדעתך לפני הודש-חודשיים שסאדאת יסכים לצבא ישראל ביהודה, שומרון ועזה?

עובדה, אם הוא הסכים.

י. בן-מאיר:

הוא הסכים לחמש שנים. אחרי זה, זה לא סוד.

מ. שמיר:

מישהו העלה על הודעה לפני חודשיים-שלושה שתסכים להוריד יפו ביים? עובדה.

י. רונם:

אני חושב שאחד סמתיביא השלום החשובים הוא הכבוד הלאומי. סאדאת טעמיד בוסה גבוהה את הכבוד הלאומי המצרי. אני חושב שהשוב להעמיד שיש כבוד לאומי ישראלי.

אחד הדברים שנראה לי חשוב הוא העמדה החד-משמעית של סאדאת שסיני חייבת להיות "יודנריין". אם מדברים על הסכם ישראלי-מצרי, צריך להיות שיחוף מעולה ישראלי-מצרי כאשר ישראלים יהיה בסיני. זו צריכה להיות נקודת מבחן כדי לבחון את עמדתו של סאדאת אם הנושא של יודנריין של סיני הוא כל כך מרכזי, ואם הוא מרכזי, זה סימן שאלה. התנאים בסיני לאחר הנסיגה המושלמת יהיו אפילו יותר גרועים ממה שהיו ב-1967. אנו נעצם במידה מסויימת מהמרים כמעט על כל תנאי נושא של השלום עם מצרים. אסמזרים באמת תלך לשלום, אני איה הראשון שאכרך על זה שאני טועה, ואז יתכן שהימור הגדול הזה יהיה מוצדק. אבל כפי שאנו מכירים, במדיניות מותר להמר על קצת. אבל פה אנו מסתכנים מעל ומעבר. פה הייתי מבקש שבהסכם השלום המפורט נעטור על הרטים. שמענו היום פעומרים כבר לחתום באסי תיבות אולי כבר מחר, כך שמעתי בחדשות. אינני יודע אם זה נכון.

ר"מ מ. רגיון:

אם נעטור לפני חתימה בראשי תיבות, אזמן את הוועדה נעיצומו של הלילה.

XXXXXXX י. רגיון:

י. רונם:

כנהוג בוועדה, כל חבר אומר את דעתו. אני חושב שבפועל עטור בפני המדינה שלוש אפשרויות: לפי מיטב ידיעתי, שלום היה בשעתו אולי אפשרי רק על בסיס חזרה לקווי ה-4 ביוני 1967 ובכל הגזרות, כאשר ארצות הברית הסכימה אולי לתיקונים קלים בגדה. ירון גם לכך לא הסכימה. אינני מאמין שאיזה שליט שרבי היה סוכן לפי מיטב ידיעתי לעשות שלום על חוות סכך. ועדיין ספק אם השלום היה מלא. האפשרות השניה ההפוכה, הניסיית, הייתה הסכמי כיניים. לכן הייתי בשעתו בעד הסכמי כיניים. כי אז היה בלתי אפשרי להגיע לשלום מלא עם מצרים

לשכת הפרוטוקולים	
מתיך 37 דפים	17
עומק 5 עותקים	5

- סודי -

ועדת החוץ והבטחון

17.10.78

והאמנתי שהבעיה היא להוציע את מצרים ככל האפשר מטעגל הסלחמה.

האפשרות השלישית, שאני מקווה ורוצה להאמין שהיא גלומה במסכת שני הסכמי המסגרת של קמפ-דיוויד היא הדירוג בין ההתקדמות לשלום בין מצרים ואי ההתחייבות הישראלית כתנאי לכך לחזור לקווי ה-4 ביוני 1967 בגדה ובגזרות אחרות.

ביסודו של דבר הקונצפציה - ואני מאמין שבכל דבר צריכה להיות קונצפציה - שמונחת ביסוד מכלול ההסכמים היא ההתקדמות לשלום מלא עם מצרים תוך פחות משנה והשארית טעב ביניים של חמש שנים, בלי שאף אחד מהצדדים ויתרו על עמדותיהם. מצרים לא ויתרה על תביעתה לנסיגה כוללת, על יישוב פלשתינאית, על תביעה למזרח ירושלים. היא לא הציגה לישראל קבלת תביעות אלה כתנאי להליכה לשלום אתנו, ובכך ההישג של ההסכם הזה.

אני מודה, אני מאמין שמצרים וישראל יגיעו לשלום עם פרט כזה או אחר בנושא המצרי-ישראלי, ואני מאמין שהוא יתכצע. לא בחלק הזה אני רואה את הבעיה היום.

אני ממליץ לראש הממשלה לברוק נושא מסויים. חוגים אמריקאיים בישראל אומרים - אינני רוצה לצטט שם - שאלמלא התנחלויות חטה של אריק שרון או שמיחסיים אותן לאריק שרון, הייתה החלטת ממשלה, הייתה אולי אפשרות להציל את הישובים בפיתחת רפיח.

כה"מ. מ. בנין: אין שור לזה.

אני מוכן לגיד לך מי אמר. אם האמריקאים אומרים את זה, ואומרים את זה לכל מי שרוצה לטעוע, זה אומר דבר. זה אפרונו לסחיר.

מ. שמיר:

ממילא אפשר היה להצפל את הישובים ברפיח. זה היה חלוי בנו.

עצם העובדה שמצרים סימן שאלה נציגים אמריקאיים האם הסחיר היה מוצדק, זה אומר דבר.

אבל אני אומר בכל מה שקשור להסכם המצרי, אני מפריד בין שתי גזרות בעניין האו"ם: בין שארם-א-ש'יך, שאני רואה שם חשיבות לנוכחות בינלאומית, ובין אור החיץ הצמוד לגבול הבינלאומי. אינני מתרגש שלא יהיה שם כוח בינלאומי. אנו נכנסים לשלום עם מצרים. יש אזורי היגול כוחות, יש אזור חיץ ולא חשוב לי מה יהיה שם, אפילו בלי ישראל. אינני רואה בזה בעיה מרכזית. יהיה או"ם - יהיה או"ם, לא יהיה או"ם - לא יהיה או"ם.

היו"מ. ארנס: אי אפשר יהיה להשתמש בשדות התעופה.

ה. רבינו:

אני חושב שישראל בטיטות מטחפה יכולה לברוק הכי טוב מה עושים ומה לא עושים בשדות התעופה. לכן אני רואה את הדבר החשוב בכך שהנורמליזציה, כולל הקמת היחסיים הדיפלומטיים, מתחילה עוד כאשר אנו בקו אל-עריש - רס-סוחמד, כשלא פינינו שף ישוב, כשאנו מחזיקים נתח של סיני ומעמידים במבחן את השלום, לפני הנסיגה מקו אל-עריש - רס-סוחמד.

היכן צ"י רואה את הבעיה? אני מודאג מתקופת הסעבר. אני פחות מודאג מהגזרה המצרית כי אני רואה את

לפני התחלת הבטיחה כטבחן לכוונה של מצרים לשנתיים-שלוש. השלם הראשון זה לא בעיה רצינית. אינני מניח שהמצרים ייצרו סביב זה בעיות. אחרי חתימת ההסכם נצטרך להל משא ומתן עם מצרים על תקופת המעבר ביהודה, שומרון ועזה. פה אני רואה שתי בעיות: אחת הועלתה בצורה מקיפה על ידי חברי הכנסת ורחה מסיב: מהו הכסיס הווקי לנוכחות הישראלית? אני אישית בגד האוטונומיה, אבל כפי שראש הממשלה אומר, ההסכם אצאאך מכטא שבי עקרונות של הממשלה: החביעה לריבונות מלאה בין הים לירדן נשארה פתוחה ושרירה פוטנלית וההתנגדות לאלמנט של שלטון זר. שני עקרונות אלה שינם עומדים. אני הייתי מעדיף תפיסה אחרת: לא אוטונומיה, שיתוף עם ירדן, תוך כרי ויחור על עקרונות אלה. אבל אנו במדינה דמוקרטית ואלה העקרונות שמנחים את הממשלה הנבחרת. אני מודאג שכאשר נגיע לתום חמש השנים לא יהיה על מה להכריע, ועל כך צריך לעמוד בטשא ומתן.

הנושא הראשון זה הכסיס החוקי לנוכחות הישראלית הצבאית והאזרחית. הדבר השני הוא הנושא הבטחוני. מה תהיה המערכת שתסבץ התארגנות פעילות חבלנית. רבותי, הזית הסידורב תיסקר באמצעות אש"פ בניצול האוטונומיה כפי שתהיה, ותהפוך את יהודה ושומרון לבסיס לשילות חתרנית, במטרה לטרמד לא את האוטונומיה אלא את מערכת שני ההסכמים של מצרים ושלנו, לפעול בגדנו וליצור מצנים מכיפים ומסככים את מצרים. ואכן הבעיה הבטחונית, מי תהיה המערכת הסונעת התארגנויות חבלניות. יש חבלה בירושלים, אתה צריך לחקור כרטאללה ובשכם. איך עושים את זה? איך סונעים את תקופת המעבר מתקופה לתקופה שבה בעצם הפאתח משתלט השתלטות פוליטית וחבלנית על יהודה ושומרון? פה אני רואה את הבעיה המרכזית. אינני שייך לאלה שרנפים את בעייתה של ישראל האם ירדן תבוא, האם הפלשתינאים יבואו. אני חושב שזו בעיתו של מאדאת. ואם מאדאת לא יצליח להביא אותם, אנו כסוכן צריכים לשחק את חלקנו. אני בהחלט לא הייתי מתרגש מסצב שבו ישראל בגלל היעדר פרטנרים שלשתינאי או ירדני, עושה מהלך אפילו מדצדדי לא של מיסוס כל הסכמי קמפ-דיוויד, ביטול האלמנט האזרחי של הממשל, של הצבא, אם הדבר מקל על מאדאת להמשיך כשאין פרטנרים להסדר לתקופת המעבר. הרי לנו לא איכפת אם המצב תוכחי ישאר כשלב המעבר של חמש השנים. נאלצנו להסכים אצאאך ליותר, זה לא הכי טוב, כהסכמים יש פירות. ולכן הבעיה תהיה דווקא כאשר ירדן תבוא והפלשתינאים יבואו, איך מבטיחים את הצד החוקי, את הצד הבטחוני.

אני רוצה להצטרף להכריו של יגאל אלון, בניסוח שונה. לא הייתי רואה פגם, אם כי אני יודע שזו לא דעת ראש הממשלה, שלא להאבק על התנחלויות באזורים צפופי אוכלוסיה ביהודה ושומרון. לא חשבת את ההתנחלויות האלה לחשובות, וקרני שומרון מבילי זה קרן הצבי. הייתי רואה חשיבות להתכונן בכקעת הירדן כסוכן הרחב, ירושלים רבתי, גוש עציון, קרית-ארבע, כאלה להתרכז. היום המציאות היא שיקשה להביש יהודים לשם. אני מאמין שיקשה. ראינו שמשאבים לא קל לגייס ועדיף לרכז טאמך בטקום להתפצל. בואו נחליט מה בתוך החלטים האלה באמת חשוב ומה מסא על החליט המדיני. אני פתוח מודאג מהמצרים

היה לו
 עשה את זה,
 לכן

אינני מאמין בו, אני מאמין באינטרסנטיות. אילו לא היה לו אינטוס, הוא לא היה בא. ישראל צריכה להמשיך להיות הזקה. טדאיג אותי ההתפתחויות בחמש השנים. אם לא ניצור או לא נעזור ליצור בחמש השנים מציאות שתכריע את הדיון לפני שהתחיל, ההסכם הזה נוחן סיכויים טובים ביותר בתחום האפשרי.

ח. בר-לב:

את ההסכם עם מצרים אני רואה כעוכדה סוגמת. אני חושב שהקו החדש שלנו הוא גבול לא טוב, יש בו פיתויים ואני מעדיף שאפשר היה להגיע גם במצרים לגבול יותר טוב. אינני יודע אם הסיבה היא המגדלים של אריק שרון או שבאמר לסאדאת מראש "זה שלך".

י. מדיני:

זו הקומפינציה של שניהם.
 אלה דברים לא נכונים. מגדלים פרחים באויר.
 רה"מ ס. בנין:

לשכת המרוטוקולים	
דף	מתוך 37 דפים
עותק	19 מתוך 5 עותקים

17.10.78

ח. בר-לב:

לגבי יהודה ושומרון, אני חושב שאותן נקודות שציינתי חברה הכנסת ורהפטינג הן אלה שהודרת להן אולי שתיים נגיע לבבול מתקבל על הדעת ובחקופת המעבר של חמש השנים אני אחשוב לטעות כל צעד שלנו שיטנע מאתנו את הסיכוי של קצת היחידות וקצת הסיכויים שנשארו לנו. כיון אלה אני במיוחד רוצה להדגיש את הפיסקה האחרונה שיש לנהל משא ומתן על גבולות חדשים ביהודה ושומרון לפי 242, גבולות סוכרים ובטוחים.

בה"מ.ט. בגין:

לא כתוב גבולות חדשים.

ח. בר-לב:

אני רוצה לבעיה מיוחדת לתקופת המעבר את השאלה של הבטחון. עמד על זה יצחק ואיבני רוצה להחריב, אבל לא סדר לי איך העניין הזה יבוא על פתרון, אם לא נמצא דרך שישראל, כלומר זה"ל, יהיה לא רק במתקנים או במחנות מוסכמים, כי אין לי ספק שכשם שהאינטרס שלנו שתקופת הביניים עם האוטונומיה תתנהל על מי מנוחות, האינטרס של אש"פ הוא הסוך. ואני חושב שגם אם תכונן מועצה נבחרת, האינטרס שלהם יהיה להפגין שרידים ולהשיג עוד נחמים של עצמאות. כך שאנו בחקופה הזו, אם האוטונומיה תצא לפועל, ואיבני מציע להתעלם מהאפשרות הזו גם אם במקרה זה ירדן לא בפנים וגם אם ברגע זה לא קשור עם ההסכם של מצרים. איבני מציע לצאת מתוך הנחה שהאוטונומיה לא תצא לפועל. אז באוטונומיה הזו אנו נתייצב מול שתי תפעות: מול מועצה נבחרת שהעניין שלה יהיה להפגין עצמאות ופטר חלות בישראל ומול מעילות אש"פ, שהתנאים לה יהיה חזקה יותר נוחים מהתנאים של היום.

ד. ורהפטינג:

אפשרות שלישית היא שאולי לא תקום אוטונומיה כל כך מהר.

ח. בר-לב:

לא צריך לבנות על ה. התהליך הזה לא תלוי רק בנו. יהודה בן-דמאיר אומר שזו שערוריה שקבנטול אסריקאי במזרח ירושלים מקיימם טבעים כל השנים. זו שערוריה, יפה מאוד. אז הדברים לא תלויים רק בנו. ארצות אגאאא וברית רוצה מה ומאדאת רוצה בזה ושניהם יכולים לפעול לא רק דרכנו. יכול להיות שבמסגרת של דבר המוסד הזה וההיערכות הזו תקום. במקרה מה הבעיה שלנו היא כיצד נבחנו המוגבלים מבחינתנו אנו מותרים את מיית הבטחון תוסף כולל את הפעילות האש"פית. לכן אני חושב שאנו צריכים להימנע מכל מסיון שיכול לעמוד במתירה עם ההסתתרות הזו בין הצדדים. אני רוצה במיוחד לציין התנהלויות בלב השטח. זה יכול לטרפד את העניין. זה יכול לתת לגיטימציה להסתלקות סוכרים שאם זה לא יהיה קיים לא יסתלקו מהם.

י. בן-מאיר:

ההתנהלויות יכולות להבטיח גם את הבטחון.

ח. בר-לב:

אני אומר את דעתי ואת הוות-דעתי המקצועית המיושנת: אין כל ערך בטחוני להתנהלות על יד שכס, זה מיטרו בטחוני. התנהלות במקצת הירדן עם כוחות זה"ל יש לזה ערך משום שפירוז הגדה בלי נוכחות שלנו לאורך הירדן יש לה ערך התראתי של שלוש-ארבע שעות. תפוזו את הגדה עם הסיפורים הטובים ביותר, תחנות החראה וכוונות או"ם, צבא ערבי בשלוש-ארבע שעות יכול להיות על יד ירושלים. ואם אנו נמצאים לאורך הירדן הוא לא יכול לעשות את זה בלי כלחמה. לכן לפי דעתי זהתיישבות במקצת הירדן היא חיונית. ישו קטן על יד שכס או קרנב איתם או שומרון, לפי דעתי, הערך הבטחוני שלהם שואף לאפס.

י. שריד:

שכחת שלפי החלטת הממשלה הזו זה חלק מארץ-ישראל.

ח. בר-לב:

איבני מתכוונת על השקפה. לכן, אדוני ראש הממשלה, לדעתי בחקופה הזו צריך להימנע מנקיטת צעדים שיכולים לטרפד את כל המערכת הזו.

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מחוך 27 דפים
עוֹתָק	20 מחוך 5 עותקים

- סודי -

ועדת החוץ והבטחון

17.10.78

אני מבקש לשאול כמה שאלות אינפורמטיביות:
 היכן עומד עניין מיסון הבטיחים האזרחיים שלנו? האם זה קשור עם התחייבות?
 מה המצב עם הבקשות שלנו לנשק נוסף? האם זה קשור כשיחות? האם יש לנו
 תשובה? למה מתכוונים גם המצרים וגם האמריקאים כאשר הם דורשים מחוזה
 ביהודה ושומרון?

ר"מ מ. בגין:
 דנים בעניינים האלה. אני רוצה לומר שאני עדיין
 לא יכול לדעת ביחס לתוצאות המשא ומתן. הוא
 נמשך. הוא התקדם מאוד. אחר-הצהריים תחזיקים גם ישיבת ממשלה. יש בשיה
 של החלפת סכתבים. אנו צריכים להחליט על דעתנו. אני לא יכול ברבע זה
 לומר ביחס לחוכן או להחלפתם

היו"ר מ. ארנון: מכתבים באיזה נושאים?

ר"מ מ. בגין:
 בנושאים שעליהם דיברנו בין שתי המסלחות.
 זו בעיה רצינית מאוד והממשלה צריכה לדון בה.
 היום תחזיקים ישיבה מיוחדת בעניין זה. רציני שתדעו שיש בעיה כזו.

באשר לשל שאר העניינים הייתי מאוד רוצה
 שהחברים יקשיבו לתשובה שלי מפורטת מבחינת ניסוח ממשלי. אם החברים
 מתמזרים אני מבקש שנקבע ישיבה אחרת.

היו"ר מ. ארנון:
 כמיוחד אני האופוזיציה באים בתלונות שאין
 מספיק ישיבות, והם עוזבים. ראש האופוזיציה
 בכלל לא בא ורוב האופוזיציה שהגיעה, עוזבת.

י. רביין:
 שני חברי אכנסת, בן מאיר ואנכי נשטנו אותך
 אצל חבר-הכנסת הסיר. היה שם השגריר האמריקאי,
 התייעצנו אם לנסוע או לא. כי אם אנו לא באים, אני מבין שגם יושב-ראש
 הכנסת נוסע, אז צריך היה להודיע לאמריקאים בזמן.

ר"מ מ. בגין:
 לי נאמר שהישיבה תחזיקים עד השעה אחת-עשרה
 בגלל הנסיעה והסכסטי.

ח. כר-לכ:
 פנינו למשרד ראש הממשלה להקדים את הישיבה לשעה
 חשע.

י. בן-מאיר:
 היות וראש הממשלה אמר שיש התפתחויות שהוא לא
 רוצה למסור עשיו, אז כדאי שנקיים ישיבה סחר.

י. רביין:
 אני מציע שמי שצריך לעזוב, יעזוב, ויתר החברים
 ידברו, וחשובת ראש הממשלה תינתן בישיבה נוספת.

ר"מ מ. בגין: אינני סוכן להתחייב סחר.

י. חסיד:

בריון החשוב והמעניין שהתנהל היום בוועדה
 חסר היה אלמנט אחד שלדעתי הוא אלמנט המפתח
 להתפתחות ארעה לאחרונה שהוא הממשלה השכילה פעמיים להביא לידי
 ההתפתחות המהירה בתהליך השלום. הצעד הראשון היה הזמנתו של סאדאת לירושלים
 והצעד השני, לדעתי, היה ניהול אמשא ומתן מתקדם ומהיר בשלבים
 הנוכחיים בנושאינגטון אחרי קמפ-דייוויד. אני אומר את הדברים האלה כי
 זכורני כאשר ראש הממשלה חזר וחזרו חבריו השרים מאיסמעיליה היתה הנחה
 גם לאחר ניקורו של סאדאת בירושלים, שמישהו מהעולם הערבי יצטרף
 לפעולות השלום של סאדאת. בינינו לא בנין עצמנו, איש לא הצטרף, סאדאת נשאר
 בודד, גלמוד, כמעט מבודד בעולם הערבי. כיוון שכך הוא עקיב במאמציו
 לתהליך השלום, אנו צריכים להפיק את מה שאפשר להפיק מכך.

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מתיך 31 דמים
עותק	מתיך 5 עותקים

-סודי-

ועדת החוץ והבטחון

17.10.78

אני לא אצטער אדוני ראש הממשלה, אם טאראת ישאר לתקופה זו, גם לשנים הבאות, כודר. כי רמזו מה כמה חברים שלטובתנו שהתהליך של יהודה ושומרון יוקפא. לכן צריך להאמר שהממשלה בניגוד למה שאמר אלון עושה את הצעדים הנכונים בצורה הדחופה והתכופה על מנת להשיג את ההסכם שבחנאים אחרים אינני יודע אם היה מושג. אל נשכח שלוחצים עליה לא רק ארבים אלא גם העמים הנתונים להשפעת בריית-המועצות, באפריקה למשל. והביקור של כוסיין בבריית המועצות איננו ביקור טמטי, מה עוד שהיה מלווה סוריית. אינני בטוח עדיין מה היו תוצאות הביקור של אמר במרוסיה, אם זה רק ענין של מסיכה ועזרה מבאית או יותר מזה.

לגבי הכעיות האחרות: מר בגין, אתם תמצאו את הכנסת מאוחדת לגבי נושא ירושלים. אם נשיא ארצות הברית חושב שיכול להחזיר את הגבל אחורנית ולבטל את החלטות שנתקבלו ביוני 1967 לגבי איחוד ירושלים, לא יוכל. זה צריך להאמר לו על דעת הכנסת כולה אולי להוציא רק ח. לכן מה שעושה היום הקונסול האמריקאי בירושלים לפי מטרת של שנים עברו, איננו טראיג אותי. כמובן שטראיג אם נשיא ארצות הברית מכריז הכרזות שהן אנטי איחוד ירושלים או ועד חלוקתה וריסוקה. אבל לאמריקאים כמו לערבים צריך להיות ברור שלא ניסוג מהחלטות שנתקבלו על דעת הכנסת בצורה אאאאאאאאאא הגיגית ביותר כאשר החלטנו על חוק איחוד ירושלים.

כאשר לנושא יהודה ושומרון: אני מצטרף לדעתם של חברי האופוזיציה בר-לב, רבין ואלון שאסור שהתנחלויות החדשות ביהודה ושומרון יפוצצו אפשרות של חוזה שלום עם מצרים או יתנו עילה למצרים. הייתי רוצה שהחוזה יחתם. היה לי ויכוח אתך משה שמיר כאשר סיירת ביהודה ושומרון וראיתי את ההתנחלויות החדשות ושאלתי את אלון אורלי ועוזרו שהוח, מה התרופה של ההתנחלויות האלה מכהינה בטחונית. זה תשובה של קצין זה ל היתה שאין להתנחלות האוטללה תזו שום הסיבות בטחונית.

ח. ורנסמן: היתה גם תגובה אחרת. חלוי מה השקפתו של אותו מפקד.

י. תמיר: אלון לוי טען בנידור ובארסן הדם-מעו שלו היו מרכזים כמה מצויים במקום אחד והצביע על המפה איזה מקומות יש לענות, התרומה לבטחון ולהגנת השטח עולה לאין ערוך על התרומה של ההתנחלויות הסנדסקות האלה. לכן התהליך של חיזוק הישובים הוא התהליך הנכון והכריא.

אני רוצה להציג כמה שאלות: 1. מה האמת בדבר הסכמים הסוריים, כפי שפורסם בניוזנוויק?

ר. ט. ט. בגין: מכהינתנו אין בהם שום אמת.

י. תמיר: האם הקונצפציה האמריקאית בדבר הקמה חזית פרו-מצרית של סעודיה-מצרים-ישראל האם זה במים בעל היקף הגנתי במזרח התיכון?

ר. ט. ט. בגין: קונצפציה כזו ישנה, ללא ספק, אבל אתנו לא נעשו סיוורים כאלה.

י. תמיר: מה העמדה המעודית בקשר למה שאמרת היום?

שמענו אתמול הודעה אנטי-ישראלית פוגעת מטפא שר החוץ הצרפתי ביחס ללבנון, האשמה גלוייה שישראל אשמה בהתפתחות וכעצות

17.10.78

הרעות לנוצרים . מה עמדת הממשלה ותגובתה?

ב. רונזליו:

אני רוצה במסגרת ההנחה הבטיחות שאני שותף לה, שאנו נמצאים ביחסים עם מצרים לפחות בעידן חדש, אינני יכול להסתיר את דאגתי מההגיון הפנימי של ההסכמים והוא ההגיון שטובע בהם לפחות לפי הכרת הערבים, לפי הערכתי גם לפי הערכת האמריקאים, מדובר על הסכם שלום, אבל אם לדבר על ההשקפה שלהם, וברובה לגבולות 1967 עם ירושלים מחולקת. אני חושב שאנו צריכים לקחת את זה בחון במציאות, ולא במציאות שאנו יוצרים לעצמנו.

אני רוצה להעיר תורה ביחס לפירושים המשפטיים

של ההסכמים. אני בטוח שגם המשלחת האמריקאית וגם המצרית עובדות עם יועצים משפטיים. אין לי שום של ספק היועצים המשפטיים האמריקאיים והמצריים שוכנעים שמה שכתוב בטקסט האלה לגבי אוטונומיה הוא ברעין למדינה פלשתינאית עם אוטונומיה ירדנית שמדובר בזה לגבי חלוקת ירושלים. אני רוצה גם להביע דאגה שלאחר חתימת הסכם קסט"ר יודו ויום לאחר הדיון בעצת, ומה ששטענו מראש הממשלה שהאלמנט של החזרת הפליטים חזר בדברי ואנס באו"ם. אנו יודעים שלאמריקאים יש פירוש ברור מה אוטונומיה המשפטיים. אני חושב שבועדות החוץ והבטחון, בוודאי בממשלה, ההנחות האלה צריכות להיות גלויות כאשר אנו רוצים לדון איך להאבק הלאה. ואני שותף לאלה רוצים להיאבק שלא תהיה חזרה לקוי 1967 ושלא מחולק ירושלים, ושלפחות נצפון במסדרון יהיו גבולות בטחון.

בקשר לזה אני רוצה לשאול את ראש הממשלה:

אינני יודע אם יצא לך לחזות בוויכוח בלונדון בתכנית "סוקד" בין שמואל כץ, חבר-הכנסת דקל והשר דוד לוי. השר לוי אמר ששטע ששטמע טכנו שהוויכוחים משני ולאחר מכן הוויכוחים העתידיים ברמת הגולן באים לחזק את הטיעון שלנו ביהודה ושומרון. זה שדוד לוי אמר את זה לגבי סיני, אני כמעט שוכנע. אני רוצה שהדבר ייבדק.

דרושה לך הכחשה שיהיו ויכוחים ברמת הגולן?

מ. שפיר:

אני אבדוק. אם טעית, אומר שטעית.

ב. רונזליו:

בקשר לדברים שאמרו כאן, יש לי כמה שאלות והערות מאוד ספציפיות. אני מבין ספי ראש הממשלה שמדובר על כך שהישובים בפיתחה יארו שלוש שנים.

מיום האשרור.

ה"מ. מ. בציון:

כלומר לפחות שלוש שנים. אני טביע כאן דאגה

ב. רונזליו:

שהגיע לאזני, לא רק מהמתיישבים אלא גם מהגורמים המתיישבים, לגבי מקינות תקציבית ביחס לישובים במפתח שיוועים שהם לא יארו. אבל אם הם יארו שלוש שנים, הכרחיים תקציביים שיוכלו לתת להם להתקיים בכבוד אחרת הם יגיעו לידי ביוון.

אני מצטרף לעמדה ההתיישבותית שבוסאה על ידי

רבין, ר-לב ואלון. אני מבקש מראש הם שלה לבחון את הטענות האלה, אני אביא את התנאים, כדי שלא יחסכו תקציבים.

ראש הממשלה בישיבה הקודמת הזכיר מכתב בעניין

ההחלטות שצריך להישלח אליהן לנשיא ארצות הברית.

המכתב בשלה.

ה"מ. מ. בציון:

לשכת הפרוטוקולים	
28	מחן 37 דמים
עותק	מחן 5 עותקים

17.10.78

ג. רונזוליו:
האם יש ואם כן איזה הבנות יש עם ארצות הברית
בענין שדות התעופה? מה בענין המיסון?
האם יש איזשהן הבנות בינינו לארצות הברית?

אני מבקש שממשלת ישראל תיפרד מהטובח
אני בטח שראש הממשלה מקבל דיווח מיועצו לעניני
ערבים הר"ר שרון על התסיסה בקרב ערביי ישראל. אני יכול להעיד על
ערביי הגליל, עקב הסיכוי בעיניהם של משמעות האוטונומיה על-פי הבנתם
והלגיטימציה שהם מפרשים את המושג.
מה קריטיית.

ה"מ.מ. כנין: לא קיבלתי שום דיווח כזה.

ג. רונזוליו:
אני אומר את זה כאדם שמסתובב בשטח.
אני חושב שהסיטואציה של יצירת מכנה משותף
בין ערבים משטחים לערביי ישראל היא מסוכנת.

א. לבני:
אינני יכול להשתחרר מן הרושם שהאמריקאים נוהגים
בנו קצת מנהג בעל-בית או כמסים לאכזר עלינו דברים.
אני מתייחס אפילו למוסנס של שמירת התחייבות שהאמריקאים הותמים עליהן.
אינני רוצה לומר על הסצרים, איך הם שומרים על התחייבויות. אנו זוכרים
שבאזור החיץ תמיד מספר החיילים הסצריים היה גבוה משהיה צריך להיות.
אבל לדעתי האמריקאים מרשים לעצמם יותר מדי. למשל, יש התחייבות שלהם שלא
יבנו עם אש"פ ושהם לא מכירים באש"פ. אז איננו יודעים על פתיחת מסדר אש"פ
בניו-יורק. אל אנשי מחלקת המדינה טוענים שלא טענין אותם מה שמישהו
החליט, אנו נדבר אם מי שאנו רוצים. לדעתי כל השירותים הטובים שיוכלנו
לקבל מהאמריקאים כבר קיבלנו בקשר להסכס עם מצרים. מה שהיה טוב בשירותים
האלה, אני מאוד חושש שעלול להסוף לרועץ לנו אם ימשיכו בסתן השירותים
האלה בטה שנוגע ליהודה, שומרון, עזה ואולי גם הגולן. צריך לחשוב איך
נורחים מהנושא הזה. מה השקפתם אנו יורעים. הנשיא עצמו בכל נאום
צריך להכריז על זכויות העם הפלשתינאי או גליל קאלנת עתונאים או בגלל
שהוא טאמין בזה. הייתי חושב שצריך לעשות קצת הערכה מחדש
מצידנו, אם כל אי-ההשגחה, איך לברוח מזה, אני רואה מזה צרות.
אולי צריך להפעיל מחדש את היהודים ארצות הברית ולהגיד להם לא טעוקצך
ולא מרוגשך. הגענו למצב כזה שאם האמריקאים הם יורדים שלנו, לא צריך
שונאים, בנושאים מסויימים.

היה טובן לנו שדיין לפני נסיעתו לארצות הברית
הוטל עליו לדבר עם הממשל בענין לבנון. אינני יודע מה דובר סם, אם דובר.

האם הודמנות השיחות נוצלה לכירור עמדת מצרים
ביחס למצב בלבנון? האם יש להם עטדה רשמית?

פ. גרונר:
רוב השאלות נשטעו. אני חושב שהממשלה בטשא ומתן
עושה עבודה טובה. הייתי רק מבקש לתת דגש
לשאלות שנשאלו שאני חושב שהן מאוד חשובות לנו, אם אפשר להבהיר אותן יותר:
הנושא של בקעת הירדן שאנו צריכים להחזיק שם את הצבא.

ה"מ.מ. כנין:
נחזיק את הצבא בהסכמה בבקעת הירדן ועל גב ההר
ולא בשיפולים. בכל יהודה ושומרון נחזיק צבא ישראל ולא לחמש שנים.

פ. גרונר:
בענין ירושלים: ידוע שכל הסכסוך ביחס למעוררה
מתבטא בענין ירושלים. מה יש לראש הממשלה לומר
בענין זה?

הועלתה כאן שאלה חשובה מאוד בתקופת המעבר והיא
שאלת הישובים בפיתחה, ויכולתם להתקיים. צריך לתת להם לחיות את שלוש השנים
ברוחה. צריך לתת להם תקציב לאמצעי יצור, למשל האשראי המצומצם היום בארץ.

לשכת הפרוטוקולים	
דף 24	מחיק 37 דמים
עותק	מחוק 5 עותקים

17.10.78

האם נערכים לאלטרנטיבה השניה בפיתחת רפיח ואיזה גוף יבצע זאת? שלא יתחילו הוויכוחים בין המחלקה להתיישבות למשרשא החקלאות? זה מצע טרי שצריך לטפל בו בזהירות כדי שנוכל לעבור את התקופה.

ח. דרוסקין:

בגלל קוצר הזמן אשתדל לצמצם. קודם כל, ארובי ראש הממשלה, אני רוצה למחות על חילול החג של שרי החוץ והבטחון אהמול, במיוחד אחרי דברייך בנוסת בהתרגשות שמוינת ישראל ונציגה יסמרו על מועדי ישראל. אני כולי תמיתה והרבה יותר מזה על הגיטה בכבוד הלאומי אהמול על ידי השרים. אני שואל: א. האם היה הכרח בכך? אני שואל ומבקש למנוע את הדברים בעתיד. זה היה כשלון. ב. אני רוצה להגיב נגד הדברים שאמרו פה שישובים מהווים מיסרד. לפי התפיסה הזו אנו כולנו מהווים מיסרד. גם ירושלים היא מיסרד. האמנו כל הזמן שהמיסרד הזה הוא סוד קיומנו.

אני מבקש לשאול מה יהיה לגבי התיישבות יהודית ביהודה ובשומרון, הן הקיימת והן החדשה. בכל מה שצריך להתיישבות קיימת, מה שנקרא עיבוי או חיזוק של ישובים קיימים, זה צריך להעשות סיד. הרי מדובר פה על התיישבות קיימת. מדוע לא לפתח אותה?

נענין הישובים בפיתחת רפיח - אני רוצה לחזק את דבריו של חבר הכנסת רוזנליו ועוד להוסיף עליהם. גם לפי התכנית הקיימת הרי מוכר על פיבוי הישובים שכור כמה שנית. טן הראוי עכשיו לתח זריקות מיוחדות של חיזוק על מנת שהישובים יתקיימו. הייתי לפני שבוע בימית ושטעתי שם שעצם ההחלטה הזו היא כבר - אינני רוצה להתבטא נחרספות - גורם לחיסול הישוב, כי אנשים נותרים שם ללא פרנסה. יש לעשות הכל כדי שהישובים יהיו קיימים בתאריך שמדובר פו, שמא יש לקרות פעם השכנת השלום, אם יהיה שלום עם סאודא, וסאודא יושיב אנשים בסיני, הוא יהיה זקוק למדריכים שלנו שידריכו איך אפשר להושיב ישובים במדבר, ואין כמו האנשים שלנו שתאימים להדריך בתחום זה. יתכן שאז אא יהיה מוכן שהישובים ישארו. אל נחטל אותם היום. לכן כיום יש הכבה מיוחד לחזק את הישובים שיחזיקו מעמד.

אני רוצה לשאול ביחס להרמת הראש של ש"פ ביהודה ושומרון, כפי שבאה לידי ביטוי עכשיו מבחינה פוליטית בכנס עיתא אהמול. אנו יודעים שרוב האנשים, והם מצהירים בגלוי על הזדהותם עם אש"פ, מעילות פוליטית היתה אמורה עליהם קודם ועכשיו הותרה. האם בזה איננו גורמים להתססה ולתזזוק של אש"פ בכל מקום ומקום? גם אותו ד"ר נטשה שהחזיר לכאן הואננוי מבין על שום מה - והותנה שלא יעסוק בפעילות פוליטית, הופיע אהמול כאותו כנס וריבר נגד. מה חושבים לעשות שניין זה?

י. שריד:

אני רוצה לומר לגבי העבר, חס וחלילה לא סיידנח אלא כי יש לקח לגבי העתיד. אני יודע מה האמריקאים אומרים לגבי הסיכויים שהיו או לא היו באשר לישובים בפיתחת רפיח, אם ניתן היה להציל אותם נתנאים מסויים או לא ניתן. אינני יודע כי לא ריברתא אתם. אבל מותר לי לחשוב בדרך הגיון שלי. איש מאתנו לא יכול להוכיח דבר והיפוכו. אינני יכול להוכיח שלו היינו מחנה גים אחרת היו סיכויים להחזיק בישובי פיתחת רפיח. אבל יש סיכויים של הגיון. אני שואל: האם מה שנעשה בפיתחת רפיח תוך טשא ומתן היה כו כדי להדגיע את סאודא או להעפך? האם הפעולות שלנו מאותו זמן שהיו פעולות טרק בעיקרן לא העמידו את נושא הישובים במרכז תשומת הלב בארץ, בעולם, או להיפך? האם אפשר להגיד שהאחרות בארץ, וזה מרכיב טאור חשוב במאבק, באשר להתנחלויות אבכלל ובפיתחת רפיח במיוחד, לא גרסה בזק לפיתחת רפיח? אלה שאלות שאנו צריכים לשאול את עצמנו לא רק לגבי העבר אלא לגבי העתיד.

אני רוצה לשאול טשהו אפיקורסי, כי אני סניח שיש השלכה לגבי העתיד. אני חושב שענין ההתנחלויות בכל הגזרות היה שניאה מעיקרו של דבר. לזה אתם לא רחאים פס כי אי אפשר להגיד שהתנגדתם להתנחלויות

17.10.78

זו היתה שגיאה מעיקרו של דבר. מדוע? משום שאם היה סיכוי כלשהו לתיקוני גבול או לשינויים כלשהם בגבול הסינויים הללו היו אפשריים אם בכלל אלמלא היו שם ישובים אזרחיים. אז אפשר היה להשתמש בנוסחה היותר מבוככת כביכול של שינויים הדדיים. מה זה הדדי? פה 130 ק"מ ופה 10 ק"מ. אותה נוסחה שמקילה על מצרים, אולי אותה נוסחה היתה יכולה להיחאפקטיבית אם לא היו ישובים, מה עוד שעושים בהם שימוש פרובוקטיבי תוך כדי משא ומתן. הישובים האלה לו הם היו חשופים בתפיסת מרכיב הבטחון הישראלי, הייתי אומר כל עוד אין שלום, הם צריכים להיות שם, יכול להיות שיש מי שאומר שהם חשופים יותר מהשלום, אבל הישובים האלה אינם מרכיב בעל חשיבות כלשהי בתפיסת הבטחון שלנו. וכל האנלוגיות בין נגכה לפיתחת רפיה ובין חגיחה לפיתחת רפיה, אין להן שחר במציאות. מדוע? אני חושש שאם תחזור ההתנהגות שהיתה בפיתחת רפיה, במקומות אחרים, התנהגות שמטכרון יש בה לגרות ולהתסיט, אני חושב שהיא תעמיד בסכנה אפילו את הישובים הקיימים. יכול להיות בינינו סיניטום של הסכנה, שלפחות לא נעשה את זה בדרך של טריקים, אם רוצים להקים התנהלויות, שיעשו את זה באופן מוצהר ולא מרדן של טריקים, ושהיה ויכוח ציבורי בארץ וברע. למה אני אומר את האת? מדברים על עיבוי. למשל עיבוי של מעלה אדומים. העיבוי של מעלה אדומים הוא במרחק 12 ק"מ ממעלה אדומים. האם יש מישהו בעולם שיקבל את זה כעיבוי? כמרחק של ראשון-לצדק מחל-אביב?

ע. בורה: מרחק של רחוב אחד כלום-אניג'לם.

י. שריד:

אני מבין שיש לראש הממשלה אמונה, אבל אני צריך להיות שותף לדעתו של ד... ורהפטיג האומרת שמועל ישראל ויתרה על הריבונות שלה בגדה המערבית בדרך הקצרה ביותר ובלא להפיק מזה יתרון. אומרים מקור סמכות וריבונות כאילו אפשר לשים פדות בין הריבונות למקור סמכות. למעשה לא. הפדות הזו היא פדות סלאכותית. כי הריבון איננו אלא מקור הסמכות. לא יכול להיות מישהו ריבון אם אין בידו מקור סמכות. הריבונות גאלת המיד שרטילאית. יש הודעה ערטילאית ישראלית שהיא תוריד אותה כעבור חמש שנים, אבל בפועל במשך חמש שנים היא אינדה את מקור הסמכות. היא אינדה את זה קודם כל כאשר ביטלה את הממשל הצבאי, אבל לא רק משום כך אלא משום שהגוף הבחר בגדה יהיה גוף פלשתנצאי. מה זה מקור סמכות? מה זה ריבונות? היכולת לחוקק את החוק ולאכוף אותו. החוק הוא ירדני. הרשות היחידה היא פלשתנאית. הצבא שלנו הוא רק לצורך שמירת האינטרסים הבטחוניים של ישראל תוך הפרדה בין בטחון ישראל לסדר הציבורי. כאשר אתה מצרף את האלמנטים האלה, המצב הוא שיש שתי פרשנויות הסותרות את הפרשנות שלך: המצרית והאמריקאית. ויש דבר חשוב מזה: אנו בעצמנו על פי הבנתנו, כאשר אנו קוראים את חבירים אנו מגיעים למסקנה שאנחנו הפרשנות היא צודקת. ואינני מאמין בפרשנויות משפטיות שהן עד כדי כך מאולצות שרק אז מזדקר שלא הבנו את הענין. אינני מאמין שרק הפרשנות הזו תופסת. לכן הולך הנוצר חלל ריק, והחלל הריק הזה יתפס, ויש לי הערכה מה יהיה בעתיד לאחר שייחתמו ההסכמים. לאחר שייחתמו ההסכמים, אני צריך שתפתח תחרות פרועה בין אש"פ לירדן מי ימלא את החלל הריק הזה. חבר-הכנסת לבני אטר שהאמריקאים ידברו אתם. הם ידברו ומדברים אתם, כי אני סקרן שאש"פ יעשו כמה מהלכים שלא ייראו בעינינו מרחיקי לכת. בישראל יש עדיין אפשרות לבחור מי ימלא את החלל הריק. אל נסקוד שהחלל לא ימלא. אני מניח שניתן עדיין לקבוע שזו חהי ה ירדן ולא אש"פ.

ע. בורה:

אם וכאשר ייחתמו ההסכמים בינינו למצרים, זה יהיה צעד עצום, היסטורי, אבל בכל את יהיה רק צעד התחלתי. כי השאלה שחשבור אז חהיה האם אנו נוכל באמת ליצור מהלכים כאלה שלמצרים יהיה אינטרס בהמשך קיומו של שלום. לדעת, למרות שעשוי לטישהו להישמע מוקדם מדי, אני חושב שהממשלה צריכה להקים שתוכה גוף כורג עליון להצעת תכניות אין ליצור את המכניזם של ילוב ישראל-מצרי ושל יצירת אינטרס מצרי בהמשך קיום השלום עם ישראל, אפילו במנותק מהסדרים האחרים. אני מבחינה זו בהחלט חושב שכיום כל ההסכמים בנויים גם לפי לוח זמנים. מי שמשווה את שני הסכמי המסגרת לא יכול להתעלם

לשכת הפרוטוקולים	
דף 26	מחיק 37 דפים
עותק	מתוך 5 עותקים

-סודי-

ועדת החוץ והבטחון

17.10.78

סבך שהם כנויים אחד לתוך השני. כאשר מצרים תעמוד בקו אל-עריש - רט-סוחמד היא יכולה לומר שהיא לא רוצה ויש לה אינטרס אחר. אז אם אפשר היה להוסיף את הסעיף שזה מנותק, זה חשוב. אבל זה לא משמעותי. המשמעותי זה יצירת מצב עובדתי בשטח של אינטרס מצרי, ואת זה צריך לעשות היום. אחת הסעויות של הממשלה הקמת זה היעדר השילוב החברתי-כלכלי של תושבי יהודה ושומרון לא על ידי זה שיעברו אצלנו כפועלי בנין אלא שילוב אמיתי. אם לא עשה את זה כלפי מצרים אנו עלולים להחטיף דבר גדול.

אני בתחילת לא בעד מצבים פרובוקטיביים בנושא התנחלויות. יש בתחילת תקופת שצריך בהן להשהות את קצב הדברים אבל מצד שני אינני יכול להביין את אלה שמתוך האנון פוחלטים שוללים כל התנחלות. זה הוסיף לאידיאולוגיה. כאשר אני עושה את זה, אני לפחות כואב את זה.

י. שריד: אני לא כואב את זה.

בגלל זה שיש כאלה אצלנו שזה לא כואב להם כזה מצבנו. קטונתי מלהעריך את הדברים שעשה סר החקלאות, אבל אני חושב שחלק לא קטן בדברים שעשה סר החקלאות יש גם לטלוויזיה.

ע. נורי:

סר החקלאות פעל על-פי החלטת ממשלה, כל האחריות על הממשלה.

רמ"מ. כגין:

בהשראת חברים בתוכנו הדבר הוסף אצלם לאידיאה-פיקס, אנטי-סוחלט. זה גם כן תרם.

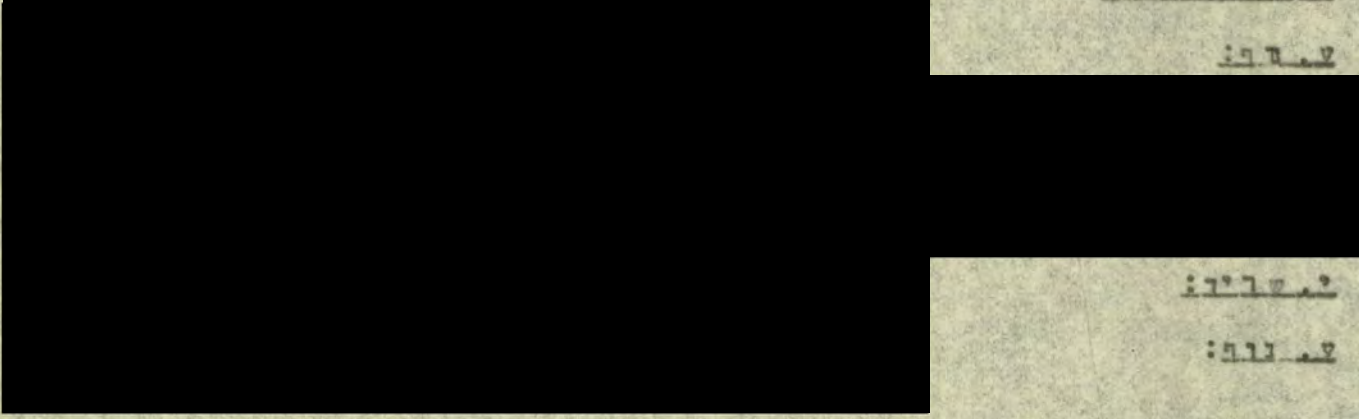
ע. נורי:

אדוני ראש הממשלה, היחה פענה שכאילו לא פיצנו את יחסינו עם האמריקאים, למשל בענין סטמון סי.

רמ"מ. כגין:

אחה סתם סתמך על ידיעה נסתון ללא בסיס.

ע. נורי:

י. שריד:

ע. נורי:

ראיתי את סר החוץ אמר בטלוויזיה פעמיים, ולא מצא חן בעיני מה שהוא אמר שאם יש דברים שהם חשובים למצרים מבחינת הזזת הגבול לנו הם לא חשובים, והוא אמר למשל 12 ק"מ. לדעתי יש חשיבות רבה מאוד שנמשיך להפעיל את בסיס תיל היס בשארם-א-שייך במשך השעה הודשים. ב. הכרחי לדאוג במסגרת ההסכם לתחנות התראה מיני, אנו חוזרים לגבול הכינלאומי, אנו חייבים להישאר עם עיניים ואוזניים עם אפשרות לראות מה קורה בדרום.

היו"ר. מ. ארנס:

לשכת הפרוטוקולים	
דף	מתוך 37 דפים
עו"ת	מתוך 5 עותקים

-סודי-

ועדת החוץ והבטחון

17.10.78

ההערכה שלי שבמסגרת המשק הישראלי, ואין זה שונה אם האמריקאים נותנים את הדולרים או לא, כי בניית השדות צריכה להעשות על ידי גרמי יצחק ישראלים - זה לא יכול להעשות במסגרת ההסכם, אבל במשא ומתן בווסטינגטון צריכה להינתן הבטחה אמריקאית שנמשיך להפעיל את השדות כל עוד השדות החדשים לא יהיו מוכנים.

כה"ט.ט. בנין: כך נאמר במכתב של ארצות הברית אלינו. זו התחייבות אמריקאית. זה לא שייך

לחוזה בניינו למצרים.

הי"ר.מ. ארנס: לגבי יהודה ושומרון: ברור לכל אחד מאתנו שעכשיו מתחיל סידוך לגבי התוצאות הסופיות והסצנריון שיתקבל כיהודה ושומרון. יכול להיות שישא כאלה שדעתם היא שבסידוך הזה אמור לעשות דבר פיסי. כך הבנתי את סריד, שכל מה שנעשה פיסי יפגע במשא ומתן. דעתי הפוכה. אני חושב שאם תעבורנה שלושה חמשים שנים בלי שנעשה דבר, אף הסיכויים שלנו קלושים ביותר. לכן אנו נמנעים למידוך, כאשר דעה יהיה תלוי בקושי הלוגיסטי שלנו להזיז דברים. מבהינה בטחונות גרידא הייתי מציע לכל מי ששואל את השאלה מה החשיבות לישובים, להזורז לספר של קלאוזנביץ. אמרו שמי שבנה את קו בר-לב לא קרא את הספר, אחרת לא היו בונים את הקו הזה. כי אפשר לראות את כל החסרונות כאשר צבא ממוקם במקורה מסוימת. כל היתרונות ישנם כאשר צבא יכול לנוע. אין לנו סיכוי שהצבא שלנו יוכל לנוע ביהודה ושומרון אם לא תהיה לנו התיישבות שם. לכן כאשר אנו חותמים על הסכם עם מצרים מתחילים לנוע, וזה יכול להיות בעוד כמה שבועות, וצריך שכל המעצפים התקציביים והכל יהיה מוכן. לי ברור שאם צריך לעשות עובדות, זה לא ייעשה על ידי גוש אמונים, עם כל הכבוד שאני רוחש לו. אנשים מביאים לשטח על ידי מתן חמריצים, בניית בית-חולים כמו בבאר-שבע, בניית שלוחה של אוניברסיטה, הקמת מפעל של התעשייה האזרחית וכו', ואז יש אפשרות ליצור את העובדות.

אחרי כן רה"מ.

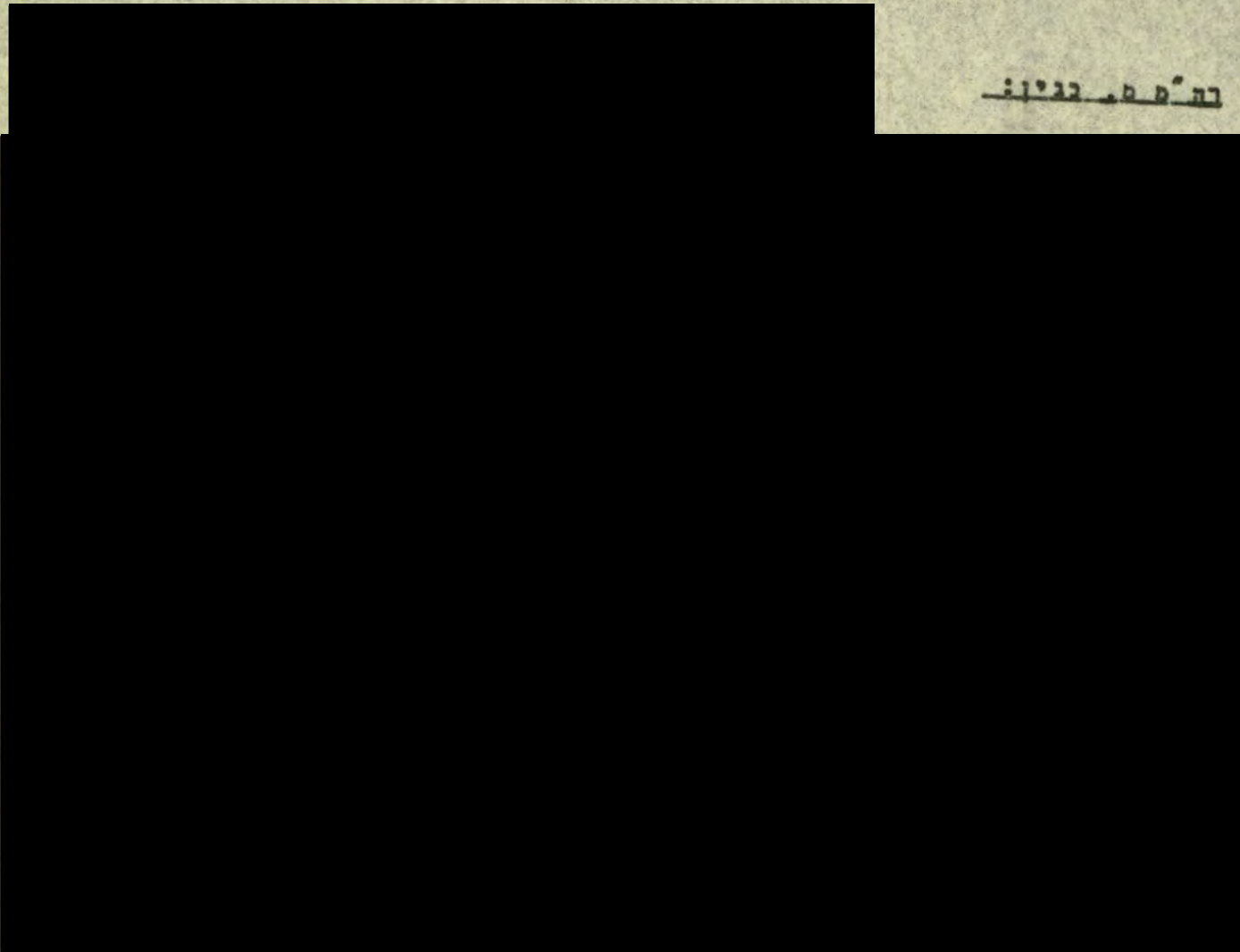
לשכת הפרוטוקולים
דף 28 מתוך 37 דפים
עו"ת 5 מתוך 5 עותקים

-סודי-

ועדת החוץ והבטחון

17.10.78

ר"מ מ. מ. בגין:

מה הפירוש שלא ניתן להם ליטול?

מ. שטיין:

ר"מ מ. מ. בגין:

יש להם ארגונים והם לא נפלו. יש להם נשק. בהשפעתנו הו-גה הפסקת האש. הפסקת האש בענין זה הייתה סכרעת. הפעלנו את האמריקאים. האמריקאים פנו לרוסים ולסורים, ולא נשפך שם היום דם. זה שיש אבירות בקרב הלבנונים, אינני יכול למנוע את זה. יש לחימה. עובדה שלא נתנו להם ליטול עד היום וכוחם גדל והולך מדי יום ביומו ולא חסרה להם תחמושת כדי להשיב מלחמה שערה. אני יכול למנוע אבירות כנפש כי ספגו זימים בתים בארטיילריה? אני צריך להחליט לעסות להפסיק לתמיד, אז בבקשה לשקול את זה. לעשות פעולה חד-פעמית צריך לחשוב על זה. בבקשה, סוף מעשה ממשכה תחילה. צריך לחשוב מה נעשה בעקבות הפעולה הראשונה והפעולה השנייה.

מ. שטיין:

ר"מ מ. מ. בגין:

מהו סוג מצב שישראל לא תוכל להשלים אותו? לא תוכל לקבוע את זה בנוסחה אלגבראית. רק השכל הישר הוא שיוכל לקבוע. לא תוכל לעשות נוסחה על הנייר ולקבוע ביום זה אשלה את חיל האויר. זה ענין של מציאות ושל חיישוב המצאות ושל כל הכלים. היינו מוכנים לכל הדברים, וכל התכניות ישנן. אבל עד להחלטה, אלף פעמים לחשוב. ויש כאלה שחושבים שצריך לדרבן אותנו ולהגן על הנוצרים. הם לא אומרים מה שהממשלה שושה. איננו יכולים לוטר את זה כפוטנטי, מבחינה זו מצבנו נחות.

עד כאן בענין לבנון, וכך ננהג, נוסף כך

לנהוג.

17.10.78

לשכת הפרוטוקולים
דף 29 מתוך 37 דפים
עוֹתָק 5 מתוך 5 עוֹתָקִים

בענין צרפת: תהיה תגובה ואני חושב שהתגובה צריכה לבוא מטעם דובר משרד החוץ. זה מספיק. דובר משרד החוץ צריך להגיד שצרפת לא עזרה. שר החוץ איננו, אני צריך למלא את מקומו. כל זה לוקח הרבה זמן. תבינו לפחות דבר אחד, שאנו עובדים עבודה קשה.

עכשיו אני עובר לעיקר בדבריו של ידידי הטוב ד"ר ורהפטיג. מה היתה החולשה במסקנה בסינוג'זם שלו? שתי הנחות שלו צריכות להיות נכונות ואז הוא מסיק מסקנה: שמה שהיה עד עכשיו זה הריבונות של הממשלה בצבאי. זה לא נכון, בייחוד לאחר ההחלטה של הכנסת מה-28 ביוני 1967. שם קבענו ריבונות על ירושלים המזרחית. מה עשינו אז? חוקקנו חוק כולל האומר שהממשלה בצב ושאית להחיל את המשפט, השיפוט והמסנהל על כל שטח שייקבע בצב, ועל-פי חוק זה החלטנו על חלקי ירושלים. מההק אתה למד את הלאו, שעל חלקים אחרים לא החלטנו. אז ירושלים כולה בריבונות ישראל, וחלקים אחרים - לא. זה מצב מיוחד במינו. איננו מכירים את עצמנו כשלטון כיבוש. האמריקאים רצו לכתוב בניסוח של הפרייטבורק סוף של הכיבוש הישראלי, לא קיבלנו את זה, אנו טוענים שהיה כיבוש ירדני כתוצאה מהפלישה והתוקפנות הירדנית. אז זה מצב מיוחד. אנו אומרים שבחיינה סוסרית איננו שלטון כיבוש, אבל לא החלטנו את המשפט, השיפוט והמסנהל. נכון, קיים מטפל צבאי לאחר שהיתה לי שיחה עם פרופ' ברק, אין לי עוד ספקות. זה אצא לא נכון שהפרייטבורק הזה (נכון שהאמריקאים מעלו כבר פעמיים באמנונו; הנשיא נשא באום בקונגרס והסמייע ציטוט בשלוש פסקות שאין להן זכר בפרייטבורק. הוצא וצמחק ענין הפליטים, אז הגיבוננו. שגיררנו כתב טכת לטזכיר הסרינה וביקש להעיר לנשיא ששלוש פסקאות אלה לא סופיעות. אחר-כך הטזכיר באו ש שוב הטזכיר את ההחלטות, והשגירר כתוב לו. האם היינו צריכים לעשות מזה בעיה פורמבית? יתכן שכן, אבל יש גם שיקול אחר. מכל מקום, זה לא נשאר בלתי תגובה. אז האמריקאים יכולים גם למעול. גם הסצרים יכולים לומר כל מיני דברים, והם אומרים. אז הטיעון ששמענו מפי חברים שהאמריקאים אמרו כך והסצרים אמרו כך, אם כך, אז מרה שחורה? פלחו לי, עלי זה לא עושה את הרושם הגדול ביותר. לכן אני בודך השם במצב טוב. לו היה לי לב חלש, חלילה, אינני יודע איך הייתי יוצא מזה. אבל היות ויש לי לב בריא, תראו איך אני. אז מה, בידינו אין כלום? אין לנו כוח? אין לנו שטחים? והא ראה, הוכח שהרבה תלוי בנו.

ואני מביע לניחוח הזה. או בקמפ-דיוויד הצענו פשרה. היות ומדובר בחמש שנים, אז במחצית הראשונה של הזמן ישאר המטפל הצבאי בתור שבזה ותהיה אוטונומיה. אם יתברר אחא כך באותן שלוש שנים שיש שקט, נבטל את המטפל הצבאי. א האמריקאים והסצרים לא קיבלו את ה. ההצעה הראשונה היתה שהמטפל הצבאי, הוטפנו את המלה, האמריקאים ורשו שהתסכם בין הצדדים הוא יהווה מקור הסמכות. לא קיבלנו את זה וזה נמחק מהנוסח. זה אחד מ-23 הטשטות. ובנוסח נמחקה המלה ונשא רק. אז אנו דחינו והאמריקאים הסכימו שאנו דוחים שמקור אאאצאא הריבונות זה הסכם, ונשאר יכולים להוציא את המושל הצבאי ולהושיב אותו במקום אחר אבל הוא שאר על כנו. היות ומחקו את המלה, הוא לא, והמושל הצבאי נשאר.

ב. שמיר: זה לא בהכרח גיאוגרפית. זה גם לבטל.
 ב. מ. ט. בגין: אתה רוצה להצטרף לפירוש האחר, בבקשה.
 י. אירן: מה באשר ל-

לשכת הפרוטוקולים
דף 20 מתוך 3 דפים
עותק מתוך 5 עותקים

17.10.78

ר"מ ט. בגין:

תכוא המועצה המינהלית והיא תנהל את העניינים הפנימיים. המטפלא הצבאי בתור שכזה עדיין לא נוטל והפוסל הצבאי יוסיף להיות קיים. נוסף לטעון את זה וזה טיעון משפטי. שוחחתי על כך אחרי הישיבה הקודמת עם ברק, סוף סוף הוא משפטן, אין לו שום ספקות, הוא יוסיף לטעון את זה בכל הזדמנות. האמרת היא שהחברים לא רוצים להתבונן בכל המצב, לכן לא אומרים סלה טובה. בכל זאת הגענו לכך שמנהלים משא ומתן על חוזה שלום עם מצרים, ובעולם הערבי עורבניה גדולה. סרוע צריך תמיד להגיד רק את הרע? אנו מנהלים משא ומתן על שלום. אינני רוצה להגיד מתי נחתום. כברת הך עברנו. זה נכון. אבל אנו צריכים עוד להתבונן. עובדה שיש משא ומתן על חוזה שלום טלא, סיום מצב המלחמה, כל ההסכרים כפי שצריך. אני בהחלט רוצה משא ומתן עם סוריה, אבל היא לא רוצה. זוהי עובדה. אז מה קורה ברמת הגולן? יש כאלה המתנבאים. אנו עומדים ברמת הגולן. יש עכשיו מאמץ בקשר עם ירדן. אני מניח שהתשובות אלא שסונדרם מביא לחוסיין לא תהיינה טובות. אז אמריקה אמרה את זה. זה לא מתייב אותנו. אלה התשובות האמריקאיות. התשובות האמריקאיות לפני שלוש שנים היו אחרות? - אתם צריכים לנהל משא ומתן עם פ.א.ל.או., אתם צריכים להקים

היום בכל העניין הזה פ.א.ל.או. לא קיים. קרטז אמר שהוא עומד לבקר במצרים. שם הוא יצטרך לקבל אולי מסלחות של ערביי ארץ ישראל. הוא שואל את עצמו, הוא צריך לבדוק כדי לקיים את הבטחתו לראש הממשלה לא להיפגש עם עציגי אש"פ.

ההסכמה של סאדאת לאוטונומיה לא מעוררת אצלכם חשומת לב? אתם לא קודאים בעתון מ' יום איך מגיבים על כך גורמים ערביים - איך הוא הסכים לא למדינה מלשתינאית אלא לאוטונומיה? גם הערבים טה לא מגיבים על זה? אני בכל אלה לא רוצה. אני רוצה בהסכם עם סוריה, עם לבנון, ותוקם האוטונומיה ותהיה לה מינהלה, ונוכל להוציא את המושל הצבאי והם ינהלו את ענייניהם. נכון, צריך לשפור על הבטחון, נדאג לכך שלא תהיה השתלטות של אש"פ. אבל כל ההתפתחות האלה לא מסיבות חשובות לב של החברים? ובינתיים סאדאת מטפף במשא ומתן לחוזה שלום טלא. אולי קשה לו לסגת. נכון שהוא רוצה לקשור, אבל הוא לא יכול. אטרנו במפורש אנו רוצים חוזה שלום עם מצרים ואחר-כך דיבר עם כל מי שרוצה לדבר אתנו. לעת אתה הם לא רוצים לנהל אתנו משא ומתן, זה לא באשמתנו. הם לא רוצים.

באשר לאימרתו של פרופ' רום, שהמצב במיני יהיה יותר גרוע או כמו ב-1967, אינני יודע איך אדם אינטליגנטי כמו ידיד הטוב פרופ' רום יכול לומר דברים כאלה. סוף סוף בולכם קראתם מה יהיה במיני. בסך הכל המצרים יהזיקו רביזיה אחת הרחק מהגבול שלנו, ולא משוריינת ונראה כל תנועה שלהם. האם זה היה המצב ב-1967 כאשר באצר העביר את רוב הצבא המצרי לסביבת אשקלון? עזה לא נללת עכשיו במצרים, לכל הדעות. זה לא לקחים בחשבון? אחרי הנסיגה ב-1957 עזה חזרה למצרים. עזה היום לא חוזרת למצרים, ושם נשאר מטפל צבאי כל עוד לא יהיה טשהו אחר. לא להתחשב עם זה? הלא אלה שינויים יסודיים מאוד. נכון, מישהו יגיד שהחלטתם להוציא ישובים. זה ובאב הגדול ביותר שיש לי מאז נולדתי. אני טדה. אבל אני שקלתי. זה ענין מצפוני של כל אחר. צריך היה להכריע, ולדעתי, למען חוזה שלום לא היתה אפשרות אחרת וכך הכרעתי לפי מצפוני. ובקספדיוויד היתה מערכה בלתי פוסקת עד כדי כך שקרטז ביקש ממני שאני לא אשתתף בוויכוח. אבל אחר-כך עשיתי בכנסת את הג'סט הרטוראית הזו, הנה כך המאזניים ושוקלים. אבל לא לראות את ההבדלים? סיני אחרת, רצועת-עזה אצלנו, חוזה שלום עם כל מה שקשור בזה, עם נורמליזציה מוחלטת של היחסים, באמת חיים אחרים.

עכשיו יש אנשים שאומרים, ובצדק, מה יקרה אם נרגע סטויים יגיד: אבל לא נפתרה הבעיה ההיא ביהודה ושומרון ולכן לא? מה אנו לא יתומים. נניח שיש אטרור ואנו צריכים להחיל לסגת במשך מספר

לשכת הפרוטוקולים
דף 77 מתוך 37 דפים
עותק 5 מתוך 5 עותקים

סודי-

ועדת החוץ והבטחון

17.10.78

חודשים, נכון, אז החזרנו דברים חשובים. אבל צריך שיהיה הסכם עם נשק, צריך שיהיה הסכם לגבי שדה התעופה בעציון. אני לא יכול לתת היום את התשובות. אנו עדיין לא עזבנו את סיני. בניח שמישהו אומר, ואם ככה, אני לא מסתכן, אז גם אנו לא. אם יש הפרת הסכם, אנו סחייבים לא לסגת. בסך הכל זה רק נסיגה חלקית מהמבצע שבו אנו עומדים היום בגירי ובמיתלה. זה סחצית הא". אז יש לנו ברירה להתגונן. זה לא נכון שהקלפס בידי סאדאת. הוא ראיה, הם קיבלו גם בווינגטון הרבה דברים על פי הצעתנו, שלא רצו לקבל קודם.

באשר להתחלפות, לכל אחד יש דעה משלו. לכוני ידוע לכל חבר כנסת, דיברתי עם הנשיא קרטז על הנושא הזה ואמרתיו לו כפי שכחוב ברישטים של הפרופ' ברק, שאחשוב על זה ואכתוב לך מחר. מישהו יכול לפרש דברים כאלה שאני הסכמתי למשהו שאמר באותו ערב? אם אני אומר שאחשוב על זה ואכתוב לך מחר? בדיונם בקמפ-דיוויד כאשר היתה הסכמה היינו אומרים. כאשר אני אומר אחשוב ואכתוב לך מחר זה הסכמה? ולמחרת היום בנוכחותם של פרופ' ברק ודיין אני ניסחתי את המכתב, שלתקופת הזמן של ביהול הטרא ומתן על הוזה השלום

לא נקים התחלפות חדשות ביהודה שומרון ועזה. בשיחה אמרתי לי שבאותם שלושת החודשים יתכן שנקים התחלפות אחת של נח"ל ברמת הגולן ותהיה עוד התחלפות נח"ל אחת בנקעת-הירדן ועוד ישוב נח"ל על יד באר-שבע, וזה בכלל לא שייך. אז דיברנו על שלושה חודשים במפורש. היחה ביה. זה הועלה על ידי הדלפות מטעם השלטון האמריקאי בהוך המדינה, והשיבונו. ושלחתי עוד פעם את המכתב הזה עם אאאאאאאאאאאא הרישומים המצוטטים של הפרופ' ברק. כאשר שאלו את דיין מה בנוגע למכתב הזה, הוא הודיע ללוואיס שהוא ימליץ לראש הממשלה שלא יוסף פסיק אחד. וכך נשאר המכתב עם ההסבר, ואם יהיה צורך, נפרסם אותו, לרבות הציטטות מהרישומים של הפרופ' ברק.

לדעתי צריך לעשות התחלפות וכן צריך לתגבר. נכון, בשביל זה יש שכל טוב. בדע זה, בעיצומו של הטרא ומתן צריך להתגונן. אבל שצריך להיעשות, אינני יכול לפקפק בזה.

ג. שריד:

אני תולה תקוות בשכל הישר.

רה"מ ס. בגין:

אם אתה אומר את זה ואני צריך להבין שאתה מורה שיש אצלנו מידה של שכל טוב, אז באתי על שכרי. אבל התחלפות כהחלט צריך לעשות. גם לתגבר ולגם לעשות, הכל תלוי לפי העייתי, לפי ההחלטה. אבל יש דעות אחרות. כל הכבוד. אינני יכול למנוע מאף אחד את דעותיו. יש הפגנות כאלה, יש הפגנות כאלה.

אני חושב שהשיבות לכל השאלות העיקריות שהועלו. אם יהיה צורך, ואם יסתבר שאנו עומדים על סף חתימה בראשי תיבות, אז אביא את כל החומר לוועדה.

ק. רונזוליו:

מה ביחס להסכמים עם האמריקאים?

רה"מ ס. בגין:

יש לנו הסכם אחד בקמפ-דיוויד, לגבי שני בסיסים. אינני יודע על הסכמים אחרים. היום יש פגישה עם קרטז וידברו על ההוצאות הגדולות. הם כתבו אלינו מכתב שהם מבינים שישראל לא תעזוב את שדות התעופה האלה והאלה בסיני כל עוד שדות התעופה החדשים לא יהיו תפעוליים. התחייבות ספורשת. כטובן נצטרך לדבר אתם על בעיות כספיות קשות מאוד. אבל מה שכתב ה"ניוז ויק", לא שמעתי.

היו"ר ס. ארנס:

תודה רבה לראש הממשלה.

רה"מ ס. בגין:

טועדים לשמחה.